No 2689 Zaterdag 14 Sept. 1935 52ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Past. ✻ Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elke regel meer 10 cts.

Katholieke Actie.

Met opzet plaatsen we dit hoofd boven ons vierde artikel „Kerk en Politiek" om het belangwekkende van dit onderwerp, waarop feitelijk onze verschillende artikels waren gericht.

Ons laatste artikel sloten we met de woorden:

„Als de Kerk de priesters aanmaant, „zich zoveel mogelijk te onthouden van „het politiek terrein, volgt vanzelf, dat „dus, op dit terrein, waar gewerkt moet „worden volgens ware beginselen, dit al„leen geschieden kan door katholieke „leken."

Deze werkzaamheid van onze Katholieke Leken is de door de Pausen gewilde **Katholieke Actie.**

Wij schreven, dat op dit terrein gewerkt moet worden volgens de ware beginselen.

De katholieke leek heeft vooreerst al voor zich zelf altijd te handelen in overeenstemming met de zedelijke beginselen van zijn geweten. Maar hij heeft in de tweede plaats naast de rechtvaardiging van de eigen zedelijke persoon, ook mede te verkondigen de wet van het evangelie aan de wereld, ook en vooral aan de wereld van vandaag.

Deze tweede plaats wordt heel dikwijls onder ons Katholieken vergeten. De meeste Katholieken menen dikwijls al meer als genoeg te hebben gedaan, wanneer zij in de vervulling van hun persoonlijke godsdienstplichten niet zijn te kort geschoten.

Maar dat ze ook verplichtingen hebben tegenover de maatschappij, daaraan wordt zelfs niet gedacht.

Wat bemerken we b.v. van Katholieke invloed in de politieraden van Bonaire en Aruba, waar het grootste aantal katholieke kiezers zijn?

Niets, maar ook totaal niets!

En op Curaçao is het niet veel beter en het zal nog wel jaren duren voordat de politieke belangstelling onzer katholieken zover is gevorderd, dat daarin verandering komen zal.

We hoorden het vorige jaar van den bekenden redenaar Pater Mückermann een markant waarschuwend voorbeeld:

Daar was een stad in Duitsland, bijna voor 80% katholiek. Het geloofsleven bloeide er, want de kerken waren altijd goed bezet, het aantal communies was er zeer hoog, de kath. congregaties trokken velen. En als de bisschop deze stad bezocht en hem werden deze cijfers voorgelegd, dan was hij zeer tevreden.

Maar van dit mooie katholieke leven was buiten de kerk niets te merken. Op het raadhuis viel van het katholicisme weinig te bespeuren, evenals in de bioscoop, theater, leeszalen of op de straten of andere openbare inrichtingen. Men was katholiek in de kerk en in huis, maar daar buiten, daar liet men het spel vrij aan allerlei anti-godsdienstige machten.

Die daarvan natuurlijk een dankbaar gebruik maakten. De katholieken hadden geen belangstelling voor de politiek, dat werk lieten ze aan hun tegenstanders over. Daar voelden ze zich boven verheven, ze meenden hun plicht te doen, met trouw naar de kerk te gaan, veel te communiceren en thuis als brave katholieken te leven.

Maar dat ze hun geloof ook moesten uitdragen naar buiten, dat zij hun katholieke beginselen moesten laten doordringen op maatschappelijk terrein, dat zij Christus' Koningschap hadden te dienen ook in het publieke leven, dat begrepen ze niet.

En zo kon het gebeuren, dat in deze kath. stad, eerst de socialisten en daarna de nationaal socialisten de baas speelden en de in meerderheid kath. bevolking niets in te brengen had.

Is dit voorbeeld geen ernstig vermanende les ook voor de katholieken hier?

Ook wij lezen en horen veel over de noodzakelijkheid, dat wij kath. ook op het openbaar staatkundig terrein onze invloed moeten doen gelden, maar het gaat voor 'n groot deel aan ons verloren. Moeten we ook hier eerst door bitter lijden deze ervaring rijk worden, zodat we haar nooit meer vergeten?

Laten we ons toch spiegelen aan onze Duitse geloofsgenoten.

Naar de kerk gaan, rozenkransen bidden, zo zeide pater Mückermann, is natuurlijk op zichzelf heel goed, maar het is niet het voornaamste, dat wij hebben te doen.

Wij hebben vooral in deze tijden te strijden voor Christus en Zijn Kerk en in die strijd is de beoefening der politiek zulk een belangrijk middel.

Het is misschien waar, dat dit middel wel eens door sommigen misbruikt wordt, maar dat is dan onze eigen schuld. Als iedere katholiek, ook op politiek terrein, zijn plicht in deze wereld deed, dan zou ook dit strijdmiddel veel beter geadeid kunnen worden.

Maar om als Katholiek op politiek terrein zijn plicht te kunnen doen is het noodzakelijk dat katholieke politici geloofs- en zedenleer goed moeten kennen, en de normen, welke ze stellen voor het sociale en staatkundig leven. Hij moet voldoende thuis zijn op politiek gebied om daar een verantwoordelijke positie te aanvaarden. Ook dat is een zedelijke plicht.

Nu wij last hebben van Streberei en omhoogklimmerij, mogen de daartoe geneigden zich afvragen of zij voldoende onderricht zijn voor de functies naar welke zij streven. Het is niet voldoende alleen gemakkelijk te praten. Een gevaar van de democratie is, dat onbevoegden functies innemen, welke zij niet kunnen vervullen. Velen groeien uit de sociale beweging omhoog. Niet zelden omdat ze het „zo goed en lekker durven zeggen", hetgeen indruk maakt bij mensen, die zelf niet gewend zijn in het publiek te spreken. Doch zij die omhoog willen, hebben ook de zedelijke plicht zich af te vragen: zijn wij voldoende ontwikkeld om die of die hoge functie behoorlijk te vervullen? Dat is van belang voor den persoon zelf en voor de gemeenschap.

Nu de Paus wijst op de „Actio Catholica", voelen wij, dat op politiek gebied lekenapostolaat te vervullen valt, dat leken alleen kunnen doen en nu moeten wij ook zorgen, dat het gebeurt.

Daarvoor is thans in de maak de organisatie van onze Katholieke Sociale Actie.

Zeker, theoretisch kan men zeggen: de Kerk is niet gebonden, aan een of andere politieke partij, ook niet aan de Katholieke Sociale actie. Maar wij moeten de vraag ook practisch zien in de omstandigheden, waarin wij leven. Wij moeten normen doorvoeren, zorgen dat ze gemeengoed worden, er propaganda voor maken, werken naar de invloed die wij hebben en kunnen hebben, om het maatschappelijk en politiek leven om te bouwen. En nu vraag ik alleen. Meent gij, dat dit mogelijk is als wij ons gaan verdelen over allerlei partijtjes van katholieken? Als wij onze eenheid opofferen in ons deels protestants en gedeeltelijk heidens vaderland, meent gij dan, dat wij iets kunnen doen voor de opbouw en de versterking van het rijk van Christus op dit eiland? Gij zult moeten toestemmen: alleen daar waar eenheid is, valt iets te bereiken. Eenheid op zichzelf is geen voordeel. Eenheid is echter macht. Macht op zich zelf is ook niets; zij kán misschien misbruikt worden. Maar macht is middel om iets te bereiken. Macht is niet onzedelijk. God is de Almacht. Als wij een werkelijk middel zoeken en dat middel heet macht en die macht is er niet dan door eenheid, dat wij dan onze eenheid vasthouden en bewaren!

We besluiten hier met een korte samenvatting van onze 4 artikels:

De Kerk heeft een taak op politiek gebied:

1°. aan te geven de zedelijke normen voor het staatkundig leven.

2°. als bestuurster van hare kinderen, als dragend zorg voor de zielen van de gelovigen, ook voor haar kinderen maatregelen te nemen, geboden of verboden te geven, die het politiek terrein raken, als daar de geboden, die betrekking hebben op het godsdienstig-zedelijk leven in gevaar gebracht worden.

3°. de katholieke priester heeft principieel evenveel recht als elke andere burger zijn politieke rechten te gebruiken. Zelfs meer recht omdat hij niet tot de minst ontwikkelden behoort. Practisch geeft de Kerk aan de geestelijken de raad: Houdt U buiten de politiek, als het zuivere politieke vraagstukken betreft. Haalt de Kerk niet naar beneden, door politiek te brengen op de preekstoel; indien het niet gaat om godsdienstige zaken, dan niets zeggen in de kerk, maar, buiten de kerk. De kansel is niet de plaats voor politieke vraagstukken, zeker niet in tijd van verkiezingen.

4°. onze katholieke leken hebben niet alleen het recht zich met politiek te bemoeien, maar de plicht volgt uit het lidmaatschap van de staat. Gij moet goede burgers zijn en gij zijt goede burgers als gij volledige en consequente katholieken zijt.

Een actie tegen Duitsland.

In Rolduc, dat oude katholieke cultuur-centrum, daar in het uiterste Zuiden van ons land, waar een gedeelte van de oude abdij-tuinen, zelfs op Duits grondgebied ligt en waar men door een nauw contact met Ned. oosterburen meer en beter dan elders weet, wat daar te koop is, werd enkele weken geleden de vraag gesteld, hoe het toch mogelijk is, dat katholiek Nederland, tot nu toe zo onbewogen blijft tegenover de schandelijke kerkvervolging, welke thans in Duitsland plaats heeft. Die vraag werd gesteld tijdens de jongste sociale week, die ditmaal voor de elfde keer, daar in Rolduc gehouden werd en waaraan door vooraanstaande Nederlandse Katholieken uit alle kringen werd deelgenomen. Onmiddellijk is daar deze gedachte met grote sympathie ontvangen en het plan gesmeed een dergelijke protest-actie door geheel Nederland te organiseren.

Hetgeen daar in Rolduc door hoogstaande personen, die volkomen van de toestanden in Duitsland op de hoogte zijn, werd meegedeeld, omtrent de vervolgingen, welke daar de katholieken, zowel priesters als leken ondergaan, is werkelijk wel van zulk een aard, om, waar nog enig begrip voor menselijkheid en beschaving en recht aanwezig is, diepe verontwaardiging te wekken. Tal van katholieken, protestanten en joden worden alleen ter wille van hun beginsel op een weerzinwekkende wijze gemarteld. Niet door mishandelingen in de concentratiekampen, niet door folteringen, die na weinige uren hen de poort van de hemel openen, neen, dat zou gemakkelijk te dragen zijn.

Maar men wordt door allerlei economische maatregelen aan de honger en ontbering prijsgegeven en ouders, die hun geloof trouw willen blijven, moeten toezien, dat hun kinderen met honger naar bed gaan, omdat hun zaak is geboycot, hun betrekking is ontnomen en ze van alle steun worden uitgesloten. Er wordt momenteel in Duitsland vreselijk geleden om wille van het geloof en dat lijden duurt geen enkele uren of dagen, maar dat duurt maanden, jaren lang.

De godsdienstvervolging, waaraan het z.g. Derde Rijk zich schuldig maakt tegenover Christenen en Joden, is zo onmenselijk gruwelijk, zo barbaars, dat een katholiek priester, die zelf in de Bolsjewistische gevangenissen heeft vertoefd, vertelde, dat er in Rusland meer menselijkheid bij de bolsjewieken aanwezig was, dan bij de renegaten en andere kerkvervolgers van het nat. soc. regiem in Duitsland.

Het wordt dan ook hoog tijd, dat de beschaafde wereld, los van elke andere overweging en vooral van economische, haar stem gaat verheffen tegen deze gruwelijke barbaarsheid en dat er over heel de beschaafde wereld een kreet van afschuw en protest gaat tegen de duivelse methoden, die thans in het Nazi-Duitsland worden toegepast om de godsdienst onder het volk uit te roeien.

Een dergelijke internationale protest-actie kan natuurlijk op verschillende manier geschieden.

Wij katholieken denken hier op de eerste plaats aan een gebedsactie. Onze grote kracht is het gebed en het machtigste wapen, waarmee wij kath. de Duitse kerkvervolging kunnen bestrijden en onze arme geloofsgenoten kunnen helpen, is ons gebed. Maar dan niet alleen een gebed in onze huiskamers, maar een kort gebed in al onze openbare vergaderingen. Vandaar dat de initiatiefnemers te Rolduc zich gewend hebben tot de grote standorganisaties en tot de kath. Vrouwenbond met het verzoek, dat deze hoofdbesturen voor alle bij hem aangesloten organisaties zal voorschrijven, dat geen bijeenkomst meer gehouden wordt, dan met een kort gebed, zowel voor de kerkvervolgers, als voor onze vervolgde geloofsgenoten.

Want wij moeten ook bidden voor de kerkvervolgers. Het gevaar ligt zo voor de hand, dat wij de Goerings en Goebbels, die op de allereerste plaats de geweldige verantwoordelijkheid dragen voor de onmenselijke folteringen, welke thans in Duitsland worden gepleegd, gaan haten. En dat zou allerminst in overeenstemming zijn met ons katholiek beginsel. Hun afschuwelijke handelwijze mogen we haten en diep verafschuwen, maar voor de mens, die zich aan deze vreselijke zonde schuldig maakt, moeten wij bidden. En daarom is ook dergelijke gebedsactie psychologisch van zo grote betekenis.

Wij hopen daarom vurig, dat dit initiatief van Rolduc in brede kringen weerklank zal vinden en deze gebedsactie spoedig tot grote ontplooiing mag komen.

Maar bidden alleen is niet voldoende.

Zoals terecht in Rolduc op ander terrein is opgemerkt, leeft de totale mens wel niet alleen van brood, maar het is toch wel een belangrijk bestanddeel in zijn leven. Naast het „orare" van het bidden, staat het „labora" van het werken. Naast het gebed moet men de daad stellen, zei oud-minister Ruys en Mgr. Poels wees nadrukkelijk op de noodzakelijkheid, dat de Katholieken naast hun gebedsactie openbare vergaderingen organiseren.

Voor ons kleine eiland is deze actie van geen betekenis. Het zou kracht en geld verspillen zijn. Maar aan de eerste zullen we meedoen.

Maar in Europa en Amerika neemt deze actie met de dag toe en het protest tegen de schandelijke toestanden in Duitsland klinkt reeds zo luid, dat de gehele beschaafde wereld het verstaat, ook Berlijn.

Men zegt daar wel, dat men die zedelijke verontwaardiging van de beschaafde wereld negeert, maar tegenover een dergelijk moreel vonnis van de mensheid moet ten slotte ook een Hitler de vlag strijken.

Het wordt tijd, dat het wereldgeweten eindelijk eens wakker wordt geschud en de wereld overtuigd, dat zolang dergelijke onbeschaafde en onmenselijke toestanden in Duitsland heersen, dit land uit de rij der beschaafde naties geschrapt moet worden.

Het volgend jaar zullen in Duitsland de Olympische Spelen gehouden worden. Er gaat nu reeds een krachtige stroom in verschillende landen om zich van een meedoen aan deze Duitse Olympiade te onthouden.

In Zwitserland gaan daarvoor reeds krachtige stemmen op. In de Ver. Staten van Amerika hebben verschillende leiders der athletiek-beweging zich voor de boycot uitgesproken.

In de Senaat is door de democratische afgevaardigde Coller een voorstel ingediend, om te verbieden, dat voor een deelname aan de Olympiade te Berlijn een bedrag uit de staatsfondsen ter beschikking wordt gesteld. Ook in Nederland wordt reeds druk geoefend op het hoofdbestuur van de Ned. Athletiek Bond, om zich terug te trekken. De houding van den voorzitter, Kapitein Scharro, getuigt wel niet van heel veel moed, maar wanneer een krachtige druk door de publieke opinie wordt uitgeoefend, is op die houding nog wel een invloed ten goede uit te oefenen.

Het hoeft wel geen betoog, dat een dergelijke mislukking van de Olympiade, voor Duitsland een geweldige morele nederlaag zou zijn. Maar ook een economische débacle, want de financiële toestand van het land heeft juist een groot vreemdelingen-tourisme nodig.

In de Nederlandse Katholieke pers wordt thans grote actie gevoerd om de Ned. Katholieken over het gehele land te mobiliseren om in de komende maanden 'n krachtige protest-actie te gaan voeren tegen de geloofsvervolging in Duitsland.

Door gebed en actie kunnen op die wijze onze ongelukkige broeders in Duitsland thans geholpen worden.

Tot deze daad zijn de Katholieken ook verplicht.

Het is, zoals oud-minister Verschuur in Rolduc zeide, deze geloofsvervolging in Duitsland, waarin zovele tienduizenden geloofshelden beproefd en gelouterd worden, zal een stroom van genade niet alleen over Duitsland, maar over heel de mensheid doen neerdalen.

Reeds alleen hierom zijn wij verplicht, dat lijden van de Duitse katholieken over de wereld uit te dragen en tegen hun vervolging in naam van menselijkheid, beschaving en recht, luide te protesteren om op die wijze hen te helpen en te steunen.

Dr. Poels, de man van de daad, heeft reeds voor Heerlen een grote protest-vergadering georganiseerd en hij hoopt, dat van Heerlen een voorbeeld voor heel Nederland zal uitgaan.

In de gebeds-actie zullen zeker de Curaçaose Katholieken medehelpen.

Bepalingen betreffende Kooplieden.

We hebben in de laatste jaren haast geen algemene beschouwingen meegemaakt of er kwam een klacht tot uiting tegen de vreemde, vooral Aziatische of Oost Europese kooplui.

Reeds in het zittingsjaar 1932—'33 had de Gouverneur een ontwerp bij de Raad ingediend.

Maar de desiderata van de Raad op dit eerste ontwerp waren van zulk een ingrijpende aard, dat er van het oorspronkelijk ontwerp niets meer overbleef.

Er werd door sommigen al eens het vermoeden geuit, dat deze bepalingen dan wel ad Kalendas Graecas zouden verschoven zijn, want er werd weinig meer daaromtrent vernomen.

Maar dato 4 Sept. heeft de Gouverneur een memorie van antwoord aan de Raad aangeboden met talrijke min of meer ingrijpende wijzigingen.

Aan de desiderata van de Raad zegt de memorie, is zoveel mogelijk tegemoet gekomen.

Ingrijpende wijziging was dan ook nog wenselijk tengevolge van een wijziging van de Handelsregisterwet van 2 Juli 1934. De wijzigingen zijn thans met deze wet in overeenstemming gebracht.

Zoals onze lezers reeds zullen weten, bevat deze verordening hoofdzakelijk de bepaling dat vergunning tot vestiging in dit gebiedsdeel nodig is.

De vergunning kan worden geweigerd in het belang van de openbare orde en de publieke rust en voorts indien, naar het oordeel respectievelijk van den Gouverneur of den Gezaghebber, de voordelen, die ene vermeerdering van het aantal zaken gelijk en ter plaatse als waarvoor vergunning tot vestiging wordt gevraagd, voor de bevolking van het betreffende eiland brengt, niet opwegen tegen de nadelen, die het eiland, tengevolge van de achteruitgang, die die vermeerdering voor de plaatselijke handelsstand voor het eiland betekent, zal ondervinden (art. 3).

ALGEMEEN OVERZICHT.

Zowel uit Mexico als uit Duitsland kwamen deze week weer berichten van een scherpere vervolging.

Het is misschien wèl nuttig af en toe vluchtig de aandacht te vestigen op de opvallende wisselwerking, welke tussen Berlijn en Mexico-stad valt waar te nemen.

Dit punt werd trouwens reeds eens aangeraakt, waarbij op het curieuze verschijnsel gewezen werd, dat het communistisch „durchseuchte" Mexico, zelfs toen het onder semitische opperleiding stond, in het nieuwe Duitsland steeds warme vrienden en bewonderaars gevonden heeft. En dat niet onder de eersten de besten, want het was immers juist het officiele partijorgaan, dat is te zeggen niet „Der Stürmer" maar de „V.B.", die een paar maal artikelen vol lof bevatte op de ontwikkeling, beter gezegd misschien, op de verzakking der dingen in het land van de Azteken. De term van het „politieke katholicisme" was toen nog minder in zwang dan tegenwoordig en daarom kwam deze uitdrukking in de lofliederen misschien niet voor, maar desondanks lag de tendenz er vingerdik op, dat de onderdrukking van de Kerk daarginder bijzonder interessant en navolgenswaardig gevonden werd.

Het gaat nu langzamerhand echter aardig worden gade te slaan, welk van deze beide genoemde landen het op dit gebied van kerkvervolging van het andere in het opbrengen van sproedelend initiatief zal winnen. In vele opzichten is Mexico nog een heel stuk vóór, maar in andere kan Duitsland er óók wezen. Alleen al die uitdrukking „politiek katholicisme" is goud waard. Achter deze façade kan men letterlijk alles doen, wat men verlangt en daarna de handen in onschuld wassen. Alles, wat in Mexico per revolver bereikt wordt, kan men hier per „politiek katholicisme" bereiken.

En dan die tegenstelling tussen de beide christelijke belijdenissen. Het stokpaardje van rijksminister Rust. Men poneert die tegenstelling slechts, verft haar in ietwat tintelende kleuren en men heeft de justificatie al zowat geschapen om beide religies uit te roeien.

Zo lezen we nu, dat de opperburgemeester van Schweidnitz de hoofden der plaatselijke scholen tot een bespreking bij zich ontboden heeft. Bij die bespreking werd „confessionele ophitserij" weer eens vastgesteld en op grond daarvan vaardigde de opperburgemeester zonder meer het bevel uit, dat de bijvoegelijke naamwoorden „katholiek" en „evangelisch" voortaan niet meer op de scholen toegepast mogen worden. De evangelische jongensschool zal voortaan Hindenburg-, en de katholieke zal Hans Schemm-school heten.

Men zou hier kunnen vragen wat een burgemeester met zulk een omdoperij anders dan het in de hand werken van veinzerij en bedrog bereikt, tenzij hij de geest, welke op die scholen heerst, meteen met de naam wijzigt. Maar hij zal misschien gedacht hebben: dat komt later wel. Wat echter het kiezen van den heer Hans Schemm als patroon voor een katholieke school betreft, kan men hierin slechts een geraffineerde krenking en provocatie van de betroffenen zien. We weten het niet, maar we weten het wel van een ander land. Van het communistische Rusland. Daar werden voor een paar jaar in een Zuid-Russische stad van de kerkelijke autoriteiten de kerkklokken opgeëist. Op een navraag waarom, kwam ten antwoord, dat men in de dierentuin een nieuw apenhok ging bouwen en dat men de kerkklokken in tralies voor die inrichting wilde omsmelten.

Men ziet hieruit, dat de Russen veel en veel aardiger zijn dan de opperburgemeester van Schwidnitz. Maar het gaat hier slechts om een gradueel en niet om een essentieel verschil en daar komt het op aan.

Maar om nu weer tot de wisselwerking tussen Duitsland en Mexico terug te keren heeft laatstgenoemd land het op het stuk van kalenderomwerking glad tegen het eerste moeten afleggen.

Duitsland heeft een oude z.g. boerenkalender, die op ontelbare hoeven de enige lectuur uitmaakt. De Reichsnährstand is nu op de gedachte gekomen dit boekje van alle christelijke smetten te zuiveren en de daardoor ontstane witte plekken met een, voor elken boer totaal onbegrijpelijke ragout van oud heidense uitdrukkingen aan te vullen. Elke grote christelijke feestdag kreeg een heidense betekenis, maar daarmede waren de boeren het toch niet eens en aldus begroetten zij de kalender met een genoegzame dosis politiek katholicisme en protestantisme

om den heer landbouwminister Darré, de verklaring te ontwerpen, dat hij met de bouw van de boerenkalender helemaal niets uit te staan had.

Inmiddels hebben de Mexicanen na dat prachtige voorbeeld niet kunnen slapen vóór zij hun kalender óók omgewerkt hadden. Zij hebben dat in een ietwat beheerst tempo moeten doen, wijl Kerstmis niet in één slag in een feestdag ter ere van de god Huitcizoatl laat veranderen. Dat moet trapsgewijze plaats hebben want de gezegde god was zó onverzadigbaar in het vorderen van mensenoffers dat het volk der Azteken zonder de tussenkomst van de Spanjaarden reeds lang opgehouden zou hebben te bestaan. Overigens werd deze god indertijd door niemand meer of minder dan door wijlen rijksminister Röhm tegen de Spanjaarden in bescherming genomen bij gelegenheid van een rede, welke hij tegenover het corps diplomatique en de buitenlandse pers hield. Echter haspelde rijksminister Röhm, die toch lang genoeg in Bolivia gewoond had om tot oordelen bevoegd te zijn, Argentijnse en Mexicaanse geschiedenis zó door elkaar heen, dat aan zijn pleidooi voor de bloedige, azteekse oorlogsgod toch geen touw vastgeknoopt kon worden.

Inmiddels leggen de Mexicanen zelf toch meer zelfbeheersing aan de dag en lieten zij b.v. het azteekse panteon, bij de omwerking van hun kalender, met rust. Maar zij veranderden het Feest van Driekoningen, dat ginder zeer gevierd wordt, in het „Feest der Mexicaanse Koningen en van de Weerbaarheid." Kerstmis is het Feest van Quetzalcoatl" geworden, een soort goede sint, die cadeautjes pleegt te geven. Palmzondag zal voortaan „Dag van de Staat Tobasco" heten. Assewoensdag „Dag van de muntheryorming", waaruit men zien kan, dat, net als de Russen met hun apenkooi, ook de Mexicanen wel eens aardig kunnen zijn. Witte Donderdag zal voortaan aan de Baden Tehuacan gewijd zijn. Men weet — het zij tussen haakjes gezegd — dat men in Duitsland geneeskundige bronnen en nog een ganse reeks andere zaken tot volksgoed wil verklaren met zóveel wijding eraan, dat hij, die zich aan deze zaken vergrijpt, zich aan volksverraad of een soortgelijke nieuwe misdaad schuldig maakt. Goede Vrijdag zal in den vervolge „Dag van Mexico's Omstreken" heten. Pasen wordt aan de staat Aguascalientes gewijd. H. Sacramentsdag wordt „Dag der typische nationale costumen". Het feest van O.L. Vrouw van Guadaloupe, de Mexicaanse patroonheilige, wordt „Dag van de stichting der stad Mexico". Maria Hemelvaart wordt „Dag van Troffel en Driehoek", terwijl tenslotte de 31ste Augustus als „Dag van de socialistische school" terzijde wordt gezet.

Het heette vroeger liever Turk dan Paap, het is nu liever communist dan paap en het zal worden liever... dan paap.

Voor de ... mag u zelf wat invullen, want dat verandert toch iedere generatie. maar ... de papen blijven.

BUITENLAND.

Mussolini wil oorlog.

Op de volkenbondsvergadering te Genève worden maar comité's benoemd ter beslechting van het geschil tussen Italië en Abessynië. En met dit al naderen we iedere dag meer en meer de oorlog.

Volgens de mening van een minister van de grote mogendheden zal deze nog voor het einde der maand uitbreken.

De leider der Engelse delegatie Samuel Hoare verklaarde:

„Thans is het ogenblik gekomen, dat alle leden van de Volkenbond moeten samenwerken, zich van hun verplichtingen moeten kwijten en niet moeten aarzelen, om de consequenties welke aan het Volkenbondsstatuut verbonden zijn, te aanvaarden. Niet alleen de grote mogendheden moeten die taak op zich nemen, ook de kleinere hebben in dit opzicht hun plicht te vervullen."

En toch laat Mussolini zich niet intimideren.

Hij blijft zijn standpunt handhaven, enkele maanden geleden uitgesproken boven op een kanon. Dat in October Italië de schande van Adua zal herstellen. De geweldige voorbereidingen nemen met de dag toe, maar ook Engeland zit niet stil en heeft een geweldige maritieme macht in de Middellandse zee verzameld.

Zal de Volkenbond het standpunt van Hoare blijven handhaven?

Volgens de „Daily Telegraph" correspondent te Genève hebben verschillende kleinere staten het standpunt ingenomen, dat zij de Volkenbond zullen verlaten indien de grote mogendheden niet met grote gestrengheid het grondprincipe van de Volkenbond zullen naleven.

Blijft men op dit standpunt en geeft Mussolini niet toe, dan zal een wereldoorlog niet kunnen uitblijven.

NEDERLAND.

Kabinetscrisis en Bankpolitiek.

We hebben de vorige week uit Nederl. bladen een titulatuur overgenomen voor het huidige Kabinet, n.l. het Kabinet der Bankiers. In aansluiting hiermee het volgende:

Naar aanleiding van de goudafgifte door de Ned. Bank onder invloed van de politieke crisis merkt M.L. in „De Tijd" o.m. het volgende op:

Niet geheel duidelijk is de houding van den President van de Nederlandse Bank. Mr. Trip, een onverschrokken en gewetensvol strijder voor de goudpariteit, was hier de juiste man op de juiste plaats. Wij hebben goede grond om aan te nemen, dat hij den minister-president voorstellen zou hebben gedaan, om de goudafvloeiing te voorkomen. Te meer, daar wij uit zeer goede bron vernamen, dat hij die Woensdag aan de hoofddirecties der grote banken en aan enkele grote arbitragehuizen verzocht had, om althans tot 11 uur 's morgens géén guldenwissels op de beurs aan te bieden. De vraag ligt voor de hand: waarom deze lemiet gesteld: tot 11 uur 's morgens? De directeur moet dan wel rekening houden met de mogelijkheid, dat voordien andere maatregelen zouden kunnen worden genomen.

Om de niet-gewenste goudafvloeiing te voorkomen, zouden tijdelijk een of meer van de volgende maatregelen te treffen zijn geweest:

1. stopzetten van de wisselhandel;
2. verbod van uitvoer van kapitaal;
3. sluiting der effectenbeurzen.

Waren deze voorzorgen genomen, dan had er niets kunnen gebeuren. Een kabinetsformateur zou in rust zijn besprekingen hebben kunnen voeren en later, wanneer een nieuw Kabinet gevormd was, hadden de maatregelen opgeheven kunnen worden en de internationale arbitrage was weer haar gewone gang gegaan. Zou men terugschrikken voor een embargo op het goud — wat ten slotte opschorting van de gouden standaard betekent — dan had men toch tenminste de beurzen kunnen sluiten, een maatregel die hier te lande al een eerder genomen is n.l. op 21 September 1931, toen Engeland de gouden standaard verliet.

Het stellen van een tijdslimiet aan de grote banken duidt er op, dat mr. Trip iets in deze zin heeft overwogen. Dat is trouwens niet meer dan logisch. Ieder directeur van een N.V., die het vertrouwen in zijn onderneming ziet wegsmelten, neemt maatregelen om de situatie in de hand te kunnen houden.

Zonder twijfel zal mr. Trip, indien hij dan een bijzondere beveiliging nodig achtte, zich hieromtrent verstaan hebben met dr. Colijn. Het verwonderlijke is nu, dat er noch vóór noch na 11 uur ook maar iets gebeurde, om de goudafvloeiing tegen te gaan. Zeker, het disconto is tweemaal verhoogd, doch reeds eerder is op deze plaats uiteengezet, dat van deze maatregelen niet te veel verwacht mag worden. Opheldering in deze kwestie is gewenst. Zijn er op Woensdagmorgen 24 Juli bijzondere maatregelen overwogen? Zo ja, zijn deze dan afgestuit op de weigering van den minister-president? En zo ja, welke motieven waren dan daarvoor aanwezig? Voor degenen die thans naar hun hoofd geslingerd krijgen, dat hun optreden vele millioenen gouds gekost heeft, is het toch van belang te weten, of ook niet anderen, althans door verzuim, daartoe hebben medegewerkt. Opheldering is nodig niet alleen, om een juiste kijk te krijgen op het verleden, maar ook met het oog op toekomstige mogelijke gebeurtenissen.

GEBEDSACTIE VOOR DE DUITSE KATHOLIEKEN.

Gedurende de sociale Week, van 11 tot 13 Augustus te Rolduc gehouden, openbaarde zich een gedachte, welke algemene bijval vond en waarvan de ondergetekenden zich tot tolk maken.

Bij het aanschouwen, zo was de gedachte, van het lijden, dat onze geloofsgenoten in Duitsland ondergaan om wille van hun beginsel, mogen wij niet passief toezien. Actie is verplicht voor de andere delen van Crhistus Lichaam, als één deel wordt gekrenkt. Actie is op de eerste plaats: gebed. Gewenst is een gebeds-actie over geheel ons land. Wij zullen moeten vragen voor onze Duitse broeders kracht in hun martelaarschap. Ook hebben wij alle reden hen met onze geestelijke hulp bij te staan, daar hun lijden voor heel Gods Kerk nieuwe genaden zal bewerken.

Door onze gebeds-actie achten wij ons geenszins ontslagen van andere actie. Dat ware geen echte totaliteit. Echter dient allereerst onze krachtigste hulp, die van het gebed, te worden georganiseerd.

Daartoe wenden wij ons tot u, Katholieke standsorganisaties, met het verzoek in uwe organen tot een gebed aan te sporen en in uwe bijeenkomsten de daad te stellen van het gebed voor de Duitse geloofsgenoten, die door vrijheidsberoving, door mishandeling, menigmaal ten dode, door economische druk ook geen minder martelaarschap dragen dan de eerste Christenen.

Daar Jesus ons geleerd heeft te zegenen, die ons vervolgen, zou het gebed ook de machthebbers, die de verdrukking voor verantwoording hebben, moeten omsluiten, opdat God hun geest verlichte, zodat zij aflaten van hun mensonterend bedrijf.

Hebben eenmaal de standsorganisaties deze gebeds-actie begonnen, dan zal zich het gebed van heel katholiek Nederland daarom groeperen en zeker zal ook de pers niet in gebreke blijven.

Met groot vertrouwen en evenzeer met aandrang richten de ongetekenden tot de dragers van onze katholieke georganiseerde volksgemeenschap dit hun verzoek.

Dr. H. Cornelissen, bibliothecaris der R.K. Universiteit, dr. Joseph Cuypers, J. Jacobs M.S.C. voorzitter Credo Pugno, Piet Kasteel, journalist, prof. W. Koenraadt, prof. J.B.Kors O.P., J. Maenen secretaris van Credo Pugno, mr. H. Marchant oud-minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, mgr. dr. H. Poels, jhr. mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck, J. Thomassen, voorzitter van de Kring Limburg der R.K. Journalistenvereniging, prof. Seb. Tromp S.J., mgr. dr. A. van de Venne; dr. H. Verhagen Aalmoezenier, mr. dr. T. J. Verschuur Oud-Minister van Economische Zaken, M.P. van der Weyden lid der Tweede Kamer.

Mr. Marchant op de Limburgse Sociale Studieweek.

We lezen in de Maasbode:

Na een „Groot God, wij loven U", sloot mgr. Poels klokslag 4 uur met de chr. groet de inderdaad goed geslaagde elfde Limburgse Sociale Studieweek, waarvan de praatavond deze keer wel buitengewoon belangwekkend waren door het feit dat oud-minister H.P. Marchant tweemaal onder doodse stilte het woord voerde, één keer over de aanleiding tot zijn overgang tot de kath. Kerk en een keer over de noodzakelijkheid, dat de katholieken hun éénheid ook op staatkundig terrein dienen te bewaren.

Omdat volgens de Rolducse traditie van het gesprokene op de praatavonden, tenzij bij uitdrukkelijk verlof, geen verslag wordt gegeven, volstaan wij met de vermelding van het feit, en kunnen er alleen bijvoegen, dat het optreden van mr. Marchant op de honderden aanwezigen diepen indruk heeft gemaakt.

Nog geen rust in politiek.

Uit het verloop van de beurs blijkt wel dat de geldmarkt door de ietwat gebrekkige oplossing van de Kabinetscrisis niet tot rust is gekomen en ook niet tot rust zal komen, voor en aleer op het Binnenhof de staatkundige lucht gezuiverd is. Dit zal spoedig moeten gebeuren en daarmee kan niet tot November bij de algemene begrotingsdebatten gewacht worden. Vandaar, dat in Den Haag, naar we vernamen, het zeer ernstige gerucht gaat, dat onmiddellijk na de voorlezing van de Troonrede op 17 September a.s. door H. M. de Koningin in de Ridderzaal, prof Aalberse in de Tweede Kamer een voorstel zal doen, teneinde de Troonrede met een adres van antwoord door de Kamer te doen beantwoorden. Een voorstel dat natuurlijk aangenomen wordt. Zoals men weet, heeft ook de Eerste Kamer een dergelijk adres van antwoord, maar daar heeft deze plechtigheid niet anders dan een zuivere formele zinloze betekenis, want men onthoudt er zich daar angstvallig van, ook maar iets te zeggen, wat zou kunnen lijken op een soort critische beschouwing van het aangekondigde regeringsprogram. Wanneer de Koningin zegt, dat zij verheugd was weer in het midden van de Staten Generaal te verkeren, dan zegt de Eerste Kamer dat zij wederkerig verheugd was, H. M. de Koningin weer in het midden te zien. En als de Koningin in de Troonrede aankondigt, dat de belasting opnieuw zal worden verzwaard, dan zegt de Eerste Kamer, dat zij daar met belangstelling kennis van nam.

Het ligt natuurlijk voor de hand, dat het adres van antwoord, dat de kath. Kamerfractie in de Tweede Kamer wil indienen, een geheel ander karakter zal hebben en wel degelijk een mening van de Kamer wil kenbaar maken over het nieuwe regeringsprogram, dat door Dr. Colijn in zijn radiorede is aangekondigd, maar omtrent welks inhoud wij nog altijd volkomen in het duister tasten.

Het zou in de bedoeling van de kath. Kamerfractie liggen, het in de troonrede en millioenennota aangekondigde nieuwe of oude regeringsprogram onder de loupe te nemen en na te gaan of in dit opzicht aan het nieuwe kabinet wel het vertrouwen kan worden geschonken.

BOVENWINDEN.

De Slag om Slag.

Dit populaire weekblad verscheen ter gelegenheid van Hare Majesteits verjaardag in rood, wit en blauw en bevatte een engelse vertaling van het nederlandse „Wij willen Holland houden." Deze vertaling is van den heer S.J. Kruythoff.

St. Eustatius' afscheid van Dr. Philipson.

Woensdag 21 Augustus, 's avonds om half acht was de Missie-school van de Methodisten stampvol Statianen om afscheid te nemen van Dr. Philipson. Na het zingen van het Wilhelmus richtte de heer J.S. van Putten een toespraak tot den vertrekkenden geneesheer, waarin hij hem prees om zijn hulpvaardigheid, ijver en bekwaamheid. Deze toespraak stond op papier en was getekend door nagenoeg heel Statia.

De heer Philipson dankte, waarna Rev. Gardener en de heer Buncamper nog het woord namen.

Men sloot met het lied „HE IS A JOLLY GOOD FELLOW".

(Uit S.O.S.)

Naar aanleiding van dit vertrek ontvingen we nog een afschrift van het dankadres aangeboden aan Dr. Philipson bij zijn vertrek van St. Eustatius. Het adres was door allen ondertekend, arm en rijk, katholiek of niet-katholiek. Dr. Ph. heeft zeer zeker die dank verdiend voor zijn trouwe plichtsvervulling en zijn medeleven gedurende de vijf jaar dat hij op St. Eustatius dokter was. Voor een ieder stond hij steeds bereid op welk uur dan ook. En dat hij ook een goed medicus was blijkt wel uit het feit dat men zelfs van de rondomliggende eilanden naar hem toekwam om zijn hulp in te roepen. Met leedwezen zagen de mensen hem van Statius vertrekken al hoewel zij dankbaar zijn dat Dr. Ph. vijf jaar hun dokter geweest is en zij hem gaarne een betere standplaats gunnen.

Verplaatsingen.

Dr. Max Berkenveld, lange jaren werkzaam op Saba, zal de plaats innemen van Dr. Philipson op St. Eustatius, terwijl Dr. Chateau de opengevallen plaats in Saba gaat bezetten.

(Uit de Bov. Stemmen).

ARUBA.

Goud op Aruba.

Door den Heer S. M. L. Maduro, houder der vergunning tot opsporing van delfstoffen, is voor de concessie een jaar verlenging aangevraagd.

De reden waarom deze verlenging wordt verzocht is gelegen in het feit, dat de verleende termijn alsnog onvoldoende is gebleken om het onderzoek in de diepte voort te zetten.

Het is gebleken dat op de kapitaalmarkt geen belangstelling voor deze onderneming is te wekken, zolang de hoeveelheid beschikbaar erts niet ongeveer bekend is.

Deze kennis is echter slechts met omvangrijke middelen te bereiken, waarmede veel voorbereiding en veel kapitaal gemoeid is.

Goedkope Reclame.

El Despertador vestigt de aandacht op het feit, dat een winkelier op Aruba, de bankbiljetten die hij in zijn bezit krijgt stempelt met het volgende:

Manuel Eugenio Navarro
La Mascota
Oranjestad-Aruba.

El Despertador vraagt of dit zo maar mag?

CURAÇAO.

Bekendmakingen.

De kommies der belastingen 1e klasse op Aruba M.A. Wild is benoemd tot Hoofdcommies der belastingen op Aruba.

Aan den Heer A. L. Gladpootjes, Officier van het leger des Heils is eervol ontslag verleend als plaatsvervangend lid van de Voogdijraad op Curaçao, onder dankbetuiging voor de door hem als zodanig bewezen diensten;

De Heer S. Beunders, Officier van het Leger des Heils is benoemd tot Plaatsvervangend lid van den Voogdijraad op Curaçao.

Gouverneur van Slobbe op het St. Thomascollege.

Zaterdagmorgen bracht Gouverneur van Slobbe met familie en Adjudant een bezoek aan het St. Thomascollege.

In de recreatiezaal van de fraters die met planten en vlaggen was versierd, wachtte de directeur fr. Gerontius met de fraters van het college alsook van de andere huizen, het hoge gezelschap op.

Van de geestelijkheid waren ook enige paters aanwezig.

Het doel van Zijn Excellentie was om aan fr. Gerontius persoonlijk de Ridderorde van Oranje Nassau te overhandigen.

In een mooie toespraak gaf Z. Exc. de motieven op voor deze onderscheiding.

Op de eerste plaats was deze onderscheiding voor de persoonlijke verdiensten van frater Gerontius voor zijn arbeid voor het onderwijs, 29 jaar lang.

Maar ook wilde H.M. de Koningin door deze onderscheiding alle fraters eren voor hun arbeid en het verbreiden der Nederlandse gedachte in dit gebiedsdeel.

Nadat Zijn Excellentie de medaille had opgespeld op de borst van fr. Gerontius zongen de fraters het Wilhelmus.

Met een dankwoord van fr. Gerontius werd deze intieme plechtigheid gesloten.

Uitbreiding Verkeer.

Volgens La Cruz rijden er op Aruba auto's zonder nummerborden.

Op Curaçao is gebrek aan fietsennummers.

De cijfers der auto's lopen naar de 1700.

Verlaging Vrachttarieven K.L.M.

De K.L.M. deelt ons mede, dat met ingang van 9 Sept. 1935, de luchtvrachttarieven tussen Curaçao en Aruba, belangrijk zijn verlaagd.

De volgende tarieven zullen van die datum af gelden:

0—5 kg.	ƒ 1.—
5—10	ƒ 1.50

ieder kg. of gedeelte daarvan boven 10 kg., ƒ 0.10.

Kleine paketten, onder de 5 kg., voor welke voorheen het minimum-tarief van ƒ 2 was verschuldigd, zullen nu slechts ƒ 1,— aan vracht kosten.

Grotere zendingen, die vroeger tegen het uniforme tarief van ƒ 0.20 per kg. werden vervoerd, kosten nu ƒ 1.50 voor de eerste 10 kg. en daarboven slechts ƒ 0.10.

Het schijnt vrijwel onnodig hier wederom op de voordelen van het vervoer der zendingen met de luchtdienst te herhalen. Het gaat snel, elk pakket heeft de speciale aandacht en de verpakking kan tot een minimum worden beperkt.

Het verlaagde tarief maakt het verstUren van paketten per K.L.M. nog aantrekkelijker.

De wereld in Vogelvlucht.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Curaçaose Volkskrant".

In Duitsland zullen in de grote steden speciale scholen voor joodse kinderen worden opgericht, omdat „joodse kinderen een storend element in de klas vormen.

President Cardenas van Mexico vaardigde een decreet uit, waarin bepaald wordt, dat alle Kerken, kerkelijke eigendommen en andere onroerende goederen, door de staat geconfiskeerd worden ten algemenen nutte.

De expres van Padua naar Genua kwam in botsing met een wachtende vrachttrein. De locomotief en vier wagens werden in elkander geschoven. Men telde een 20 doden en 50 gewonden.

De Duitse gezant protesteerde officieel tegen het vrijspreken van de personen, die deelnamen aan de ongeregeldheden aan boord van de Bremen in de haven van New York en laakte de opmerking van rechter Brodsky als zou de Nazi-vlag een piratenvlag zijn.

Voor het Veteranencongres te Rome gaf de Paus als zijn overtuiging te kennen, dat het Italiaans-Abessijnse conflict misschien nog wel in goede banen zou zijn te leiden, zeggende „Ik zie een regenboog als een vredesteken boven de horizon verrijzen".

De Heilige Vader stelde voorts, dat de aspiraties der grote volkeren erkenning zullen vinden, deze echter in vredelievendheid verwerkelijkt moeten worden. Hoewel hij Italië niet noemde, bedoelde hij ongetwijfeld dit land. „Het laatste nieuws van Genève geeft ons weer hoop", zo vervolgde Hij, om tenslotte Zijn rede te beëindigen met de woorden, dat Hij als Vader van de Christenheid alle Geestelijke krachten te hulp wil roepen ten einde de vrede te handhaven.

Op de bekende Senator van Louisien Huy P. Long werd door Dr. W., een politieke tegenstander, een revolver aanslag gepleegd.

De aanvaller werd direct neergeschoten door de particuliere garde van Long. Enige dagen later echter overleed ook Long.

Het huis, waar Napoleon te Sint Helena zijn dagen als banneling en gevangene eindigde, dreigt in te vallen, daar het geheel door zwermen witte mieren is ondermijnd. De Franse regering heeft een „hestellings expeditie" naar het eiland gezonden.

In Athene heerst sterke politieke spanning. Men spreekt van een aftreden van den president.

De algemene indruk is, dat het aantal aanhangers der monarchie voortdurend toeneemt, doch de oppositie is thans nog zo krachtig dat men elk ogenblik het uitbreken van onlusten kan verwachten, temeer daar hardnekkige geruchten de ronde doen dat de monarchisten een staatsgreep van plan zijn en dat dit de reden is dat de President op het punt staat af te treden.

Zweden en België hebben zich bij Nederland aangesloten om de Volkenbond te steunen. De Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken, Jhr. A.C.D. de Graeff, die de leiding van de actie der kleinere naties in handen heeft, verklaarde, dat Nederland bereid is, alle verplichtingen aan de bond-overeenkomst verbonden, na te komen, met inbegrip van de sancties, in geval welk lid ook van de Bond aangevallen wordt.

In het nazi-congres te Nuremberg las Hitler zijn proclamatie voor, waarin hij verklaarde, dat het nationaal-socialisme geen aggressieve doeleinden beoogt tegen welk Europees land ook. Hij zei: „Drie vijanden zijn verantwoordelijk voor het verval van Duitsland: ten eerste het joods marxisme gecombineerd met de parlementaire democratie; ten tweede, de politiek en moreel corrupte centristen (de Katholieken) en ten derde, zekere hardleerse, domme, reactionaire elementen in de bourgeoisie."

Politieberichten.

Door den 32-jarigen M. is aangifte gedaan, dat hij uit een onafgesloten kastje op het terrein der C.P.I.M. alhier een bankbiljet van ƒ 10.— vermist. Hij vermoedt dat het ontvreemd is. De politie stelt een onderzoek in.

Door den 27-jarigen B. en den 27-jarigen H. is aangifte gedaan, dat zij elkander hadden mishandeld. De ruzie tussen hen is ontstaan over het innemen van passagiers in hunne autobussen. Proces-verbaal wordt opgemaakt.

In de week van 2 op 9 September zijn 11 personen ingesloten terzake openbare dronkenschap.

Tegen het echtpaar J. is proces-verbaal opgemaakt terzake wederzijdse mishandeling en het vechten op de openbare weg.

Door het echtpaar D. is aangifte gedaan dat zekere R. een bed en ƒ 10.— uit hun woning had ontvreemd. Uit het door de politie ingestelde onderzoek is echter gebleken dat de vrouw van D. het bed van R. had ontvreemd en dat R. nu door toevallige omstandigheden zijn bed in de woning van D. had aangetroffen, waarop hij zijn eigendom had medegenomen. Hierop heeft het echtpaar D. bekend dat hunne aangifte vals was, ook wat de ƒ 10,— betrof. Tegen het echtpaar D. is nu proces-verbaal opgemaakt terzake valse aangifte, terwijl de vrouw tevens is verbaliseerd terzake diefstal.

UIT NEDERLAND.

H.M. de Koningin tijdens haar verblijf in Engeland gebruikte de thee bij haar oude gouvernante Miss Winter en haar zuster.

Door het departement van Defensie werd opdracht gegeven tot het bouwen van twee mijnenvegers.

Minister de Wilde deelde B & W. van den Haag mede dat in verband met de financiele toestanden van het rijk het noodzakelijk is dat minstens 10 millioen op de salarissen van rijks en gemeente personeel bezuinigd wordt. Per 1 Januari 1936 zal een korting van 10% voor het gemeentepersoneel ingaan en de Minister verzoekt het gemeentebestuur overeenkomstige maatregelen treffen.

Zaterdagmorgen werd het stoffelijk overschot van Mgr. Aengenent ter aarde besteld. De belangstelling was overweldigend. Duizenden stonden langs de weg geschaard toen de lijkstoet passeerde. Vrijwel alle Kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders waren aanwezig. Verder waren onder de aanwezigen de Ministers Van Schaik, Gelissen, Deckers, Slingeberg en Oud en de oud ministers Ruys de Berenbrouck en Van Karnebeek.

Het Kapittel te Haarlem ontving een schrijven van H.K.H. de Prinses, waarin Zij haar oprechte deelneming betuigt met het smartelijk verlies hetwelk de kerk geleden heeft door het overlijden van Mgr. Aengenent.

In verband met een lichte ongesteldheid heeft Hare Majesteit de Koningin de terugkeer naar Nederland met een dag moeten uitstellen. De vorstinnen zijn eerst Donderdagavond in Den Haag teruggekomen.

Tegen het einde der maand is een definitieve beslissing te verwachten betreffende het verlenen van surceance van betaling aan de Kon. Hollandse Lloyd.

Op Schiphol werden door een speciale commissie 5 officiervliegers en 11 sergeantvliegers uit Soesterberg onderzocht, teneinde 11 personen hiervan uit te kiezen die begin 1936 gereed moeten zijn om begin 1936 in dienst der K.L.M. als verkeersvliegers te kunnen optreden. Behalve deze vliegers zullen nog enkele ervaren piloten in het buitenland aangenomen worden.

Volgens de telegrammen van Woensdag waren er te Tilburg 4273 stakers tegen 969 werkwilligen.

Mgr. Taskin president van het Seminarie te Warmond werd tot vicaris Capitularis gekozen.

Wegens het eindigen van de contigentering van zinkwit zijn de fabrieken te Eysden en Maastricht die dit product vervaardigen gesloten waardoor 700 arbeiders werkloos worden.

Ex-Koning Alfonso van Spanje bezocht gedurende zijn verblijf in Nederland de afsluitdijk, de Rembrandt- en Vermeertentoonstelling.

Een bekend Nederlandse vlieger Jonkheer Sandbergh die een nieuw militair Fokkervliegtuig zou demonstreren, verongelukte daarbij te Ankara.

De Fokker-machine kwam van een hoogte van 4000 meter verticaal naar beneden gedoken waarbij een snelheid van rond 500 K.M. werd bereikt. Door de ontzettende druk op de vleugel werd deze op 2000 meter letterlijk dichtgevouwen. De machine stortte toen recht naar beneden.

Jonkheer Sandbergh was lid van de directie der Fokkerfabrieken en was gehuwd met een dochter van den Heer A. Philips uit Eindhoven.

Woensdagmorgen vertrok onder de grootste belangstelling van het publiek het eskader van vliegtuigen bestemd voor de cartografische dienst in Nieuw Guinea onder leiding van Luitenant Koppen.

Door de politie is aangehouden de 22-jarige C., die zich op verdachte wijze aan de Breedestraat O.B. nabij de deuren van een drietal woningen ophield. Ten tijde dat hij werd aangehouden werden enige inbrekerswerktuigen in zijn nabijheid op de grond gevonden. Hij ontkent dat deze werktuigen van hem zijn en zegt geen enkel kwaad voornemen te hebben gehad. Mede in verband met de laatste tijd gepleegde inbraken wordt een verder onderzoek gehouden.

In een winkel aan de Pundazijde, heeft men zich door middel van insluiping toegang verschaft. Alhoewel de dader(s) binnen alles hebben nagezocht en hierbij een kasregister gedeeltelijk hebben gedemonteerd, wordt niets uit de zaak vermist.

Op de De Ruyterkade heeft een 15-jarige jongen den 34-jarigen C. met een ijssteker tijdens een tussen hen ontstane ruzie, in de buik gestoken. C. is in het ziekenhuis opgenomen. Tegen den 15-jarigen dader is proces-verbaal opgemaakt.

In twee winkelhuizen in Punda is gepoogd in te breken. De op de deuren der winkels aangebrachte hangsloten zijn geforceerd. Echter heeft men hierdoor geen toegang tot deze winkels kunnen verkrijgen, daar de deuren tevens nog met een ander slot gesloten waren. Niets wordt vermist. De politie heeft deze zaken in onderzoek.

Voor Hollands sprekende katholieken.

De wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pietermaai:

's Zondags:
H.H. Missen: 4½. 6. 7½ (kindermis). 8½ (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 6½.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Parochiekerk Otrabanda.

's Zondags:
H.H. Missen: 4¾. 7 (kindermis) 8½ (Hoogmis) met Hollandse preek.
Lof: 's avonds 7 uur.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Isla kerk.

's Zondags:
H.H. Missen om 5 uur en kwart voor 8 (met Hollandse preek)
Biechthoren — Zaterdag van 4—6 uur.

Parochiekerk San Mateo:

's Zondags:
H.H. Missen 4¾. 7 (Kindermis). 9 uur (Hoogmis).
Lof: 's avonds 7.
In de week: H.H. Missen 6. 6½.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:
Iederen morgen na de H.H. Missen en iedere avond om 6¾.
's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½—8½.

Aangehouden is de 28-jarige Chinees Ch. W. die in het bezit werd aangetroffen van 15 gram bereide opium. Nadat proces-verbaal tegen hem was opgemaakt, is hij weder op vrije voeten gesteld.

Van een der steigers op de C.P.I.M. is een 21-jarige man te water geraakt in het Schottegat en direct gezonken. Na ongeveer 10 minuten is het slachtoffer opgehaald. Ondanks geruime tijd kunstmatige ademhaling op hem is toegepast, mocht het niet gelukken de levensgeesten bij hem op te wekken en kon de ontboden dokter slechts de dood constateren. Voor zover uit het onderzoek is kunnen blijken, treft niemand schuld aan de verdrinking van D.

Aangifte werd gedaan dat een chauffeur voor een bepaald bedrag aan goederen van aangever heeft gekocht zonder volledige betaling daarvan. Deze chauffeur zou op gelijke wijze ten opzichte van een ander hebben gehandeld. Onderzocht wordt of de chauffeur zich aan flessentrekkerij heeft schuldig gemaakt.

Door de politie is met behulp van zand een brand in een vuilnisput, gelegen achter een perceel aan de Hoogstraat, geblust.

Aangehouden is de 30-jarige S., die een stuk kippengaas vanaf het terrein der C.P.I.M. had ontvreemd. Het gaas is in beslag genomen en S. is na verhoor heengezonden.

Gouverneur naar Bonaire.

Deze week was Gouverneur van Slobbe, vergezeld van zijn familie op inspectie naar Bonaire.

Geillustreerde lectuur.

Heel dikwijls blijkt ons de behoefte die er op Curaçao bestaat aan geillustreerde lectuur. En veelal vergaapt men zich dan aan prullerige, om nog niet te spreken van zedekwetsende magazines, die men voor dure prijzen koopt aan de kiosken.

Wij vestigen thans de aandacht op inliggende circulaire van de Katholieke Illustratie; voor 12½ cent kan men iedere week thuis bezorgd ontvangen dit tijdschrift van 48 grote pagina's, iets moois en iets degelijks.

Abonnementen worden aangenomen door „R.K. Boekhandel St. Augustinus", St. Thomas College, Curaçao N.W.I.

Examens.

3de rang: Wong Lioe Sioe, afgewezen drie candidaten.

Ned. Taal 4de rang: Mej. M. Moskos, A. Mercera, R. Williams en P. Bernabela.

Frans: Ch. Roosen.

Spaans: A. Marmol, N. Senior.

Acte Engels: E. Eldermans, S. Schellens, H. da Silva, J. Vermeer, J. Quast en E. Veeris.

Nuttige handwerken: Eerw. Soeur Cherubina. O.P.

Fraaie handwerken: Mej. S. Berghuis, A. Dubuc, J. Bulbaai en V. Bontel.

De „Kyma".

Door de heren Rufino Santiago, Jaime Sprockel Sesin Halaby is uit de Ver. Staten aangekocht het jacht „Kyma" dat vorige week onder kapitein Antonio Neuman op Curaçao kwam.

De „Kyma" zal met de „Fedalma" (ook een oud-jacht) de vracht- en passagiersdienst, Bonaire-Aruba-Curaçao onderhouden onder Kapitein Lodewijk Neuman.

De firma E. & G. Martijn is zijn agent alhier.

In dank ontvangen.

Van de firma S.E.L. Maduro & Sons, een Shell auto-Gids met de daarbij behorende Shell Aanbevelingslijst.

Van het agentschap der Hamburg Amerika Linie, een exemplaar van de tijdtafel van de geregelde passagiersdienst van Hamburg en Antwerpen naar West-Indië, Centraal Amerika en Cuba.

Van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij Afdeling West-Indië, een exemplaar van de nieuwe dienstregeling die deze week in werking is getreden.

Woningbouw.

Volgens La Cruz is de Cur. R.K. Volksbond begonnen met het bouwen van arbeiderswoningen op Steenrijk.

Het huursysteem is van die aard, dat na enige jaren de huizen eigendom van de huurders worden.

Uitzending Opening Staten-Generaal.

Door de Phohizenders op 16.88 en 19.71 meter zal de opening der Staten Generaal op 17 September worden uitgezonden om 6.04 v.m. Curaçaotijd. Een heruitzending speciaal voor West-Indië zal plaats hebben van 4.34 tot 5.04 n.m. Curaçaotijd op golflengten van 19.71 en 25.57 meter.

Dit bericht ontvingen wij aldus van 's Lands Radiodienst. In de telegrammen van Woensdag echter lezen wij:

Dit jaar zal geen toestemming voor Radioreportage bij de opening der Staten Generaal in de ridderzaal verstrekt worden.

K
K R O
O **PHOHI-UITZENDING**

Op Zondag, 15 September 1935
Van 15.30—16.30 uur A.Z.T. op Golflengten 16.88 en 19.71 M.

1. Mars
2. Medische Causerie
3. Die Walzer der Welt, C. Robrecht. door de KRO-BOYS o. l. v. Piet Lustenhouwer
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart
5. Van en Voor de Missiepost
6. a. „Amsterdam", Max Tak-A. de Haas
   b. Ecstasy, S. Baynes
   c. Dit jaar is het Kro-jaar, J. v. Tol-de Leur.
   door de KRO-BOYS o. l. v. Piet Lustenhouwer

Regenval.

Gedurende de maand Augustus gaf de regenmeter van het St. Thomascollege een regenval aan van 61 m.m.

Regenval in het tweede District over de maand Augustus 1935.

Rust	67 m.m.
Kl. Kwartier	65 m.m.
Scherpenheuvel	66.8 m.m.
Montagne	78 m.m.
Gr. St. Joris	69.5 m.m.
New Port	73.4 m.m.
Blauw	36 m.m.
Sta. Maria	94.3 m.m.
Zuurzak	54.5 m.m.
Sta. Rosa	65 m.m.
Hato	95.5 m.m.

Regenval Bonaire.

Op de 25ste Augustus zijn er over geheel Bonaire flinke regenbuien gevallen waardoor alle dammen en tankie's vol zijn geraakt, echter zonder dat hieraan of aan de wegen schade is aangericht.

De regenval over de gehele maand bedroeg:

Te Kralendijk	116,6 m.M.
Op Rincon	132,1 „
Op Bolivia	115 „

Staat der regenwaarnemingen gedaan in de maand Augustus 1935 in het derde district op Curaçao.

Dokterstuin	41,2 m.M.
Kleine Berg	85,5 „
Westpunt	33,5 „
Barber	23 „
Soto	28 „
St. Willebrordus	85,5 „

VERGELIJKENDE STATEN

van de op het eiland Curaçao ingeklaarde vaartuigen.

STOOMSCHEPEN.

Tijdvak	Aantal	Netto inhoud in M³.
Aug. 1935	442	2.462.976
Aug. 1934	417	2.358.535
Jan. t/m Aug. 1935	3349	19.837.234
Jan. t/m Aug. 1934	3242	19.652.485

ZEILSCHEPEN.

Tijdvak	Aantal	Netto inhoud in M³.
Aug. 1935	147	15.471
Aug. 1934	118	8.765
Jan. t/m Aug. 1935	1051	106.209
Jan. t/m Aug. 1934	852	68.547

Zeilvaart over de maand Augustus 1935.

Binnengekomen van:	
Aruba	57
Balboa	1
Bonaire	31
La Guayra	3
La Vela de Coro	5
Pampatar	1
Pto. Cabello	17
Rio Hacha	4
San Juan P.R.	1
Tucacas	24
Turiamo	1
Zee	2
Totaal	147

Vertrokken naar:	
Aruba	52
Bonaire	34
Jacmel	1
La Guayra	11
La Vela de Coro	6
Pampatar	1
Pto. Cabello	12
Pto. Sucre	2
Rio Hacha	5
Slagbaai	2
Trinidad	1
Tucacas	1
Turiamo	12
Zee	1
Totaal	141

Boekbespreking.

Katholieke Actie.

In Nederland is nog niet te veel literatuur verschenen over de Katholieke Actie vermoedelijk omdat wij met onze zin voor practische organisatie afwachten, welke richtlijnen de Kerkelijke Overheid zal geven.

Het is te betreuren, dat intussen de beginselen door de voormannen der Katholieke beweging niet worden bestudeerd. Het is een uitzondering, dat een theoretische uiteenzetting wordt gegeven, zoals b.v. Professor Feron onlangs heeft gedaan voor de Katholieke Jonge Werkgevers-Vereniging te Maastricht.

Dezer dagen verscheen als uitgave van het Geert Groote-Genootschap een boekje „Wat is Katholieke Actie?" door Dr. Fr. Thijssen, met een aanbeveling van den overleden Internuntius Mgr. Schioppa.

Enige tijd tevoren werd onze aandacht gevestigd op een boek van Prof. Bayart van de Katholieke Universiteit van Rijssel: l'Action Catholique Spécialisée (Desclée De Brouwer & Cie., Paris frs. 10.—). Dit werk over de Katholieke Actie en hare toepassing telt ongeveer 200 bladzijden, waarvan de helft bestaat uit methodisch bijeengevoegde teksten, voor een groot gedeelte van Z.H. den Paus zelf. Deze geven een duidelijk inzicht in de beginselen en leren b.v. dat de Katholieke Actie niets nieuws betekent maar „de uitoefening vormt van een plicht, die reeds de Apostelen ons predikten". Voorts dat het H. Vormsel, waarvan de bedoeling gemeenlijk weinig tot ons doordringt, ons in het bijzonder bestemt tot actieve deelname aan het leven der Kerk.

Naar aanleiding van het feit, dat Z.H. de Paus in het openbaar verklaard heeft, dat de organisatie der Katholieke Arbeiders Jeugd — door Kanunnik Cardyn in België gesticht en overgebracht naar Frankrijk — een voorbeeld van Katholieke Actie voor onze tegenwoordige tijd vormt, geeft Prof. Bayart een uitvoerige beschrijving van de werkwijze dezer organisatie. Wij zien dan hoe de woorden van Quadragesimo Anno verwezenlijking vinden doordat jeugdige arbeiders de apostelen van jeugdige arbeiders worden. Prof. Bayart ontleedt de beginselen die aan de toepassing der Katholieke Actie bij de Katholieke Arbeiders Jeugd ten grondslag liggen en die ook gelden voor elke andere vruchtbare toepassing.

Degenen, die zich voor de grondbeginselen der Katholieke Actie interesseren en een methode van toepassing willen leren kennen, zij het boek van Prof. Bayart warm aanbevolen.

GEMENGD NIEUWS.

VERSJE VAN DE PRINSES.

Catharina van Rennes schreef er muziek bij.

Wij lezen in de „Radiobode":

„Jacob Hamel bezocht een poosje geleden Catharina van Rennes met het doel, onze grijze nationale componiste van de Kinderzang een nieuwe bijdrage te verzoeken voor zijn A.V.R.O.-repertoire. Deze bijdrage zou dan ook worden opgenomen in de derde A.V.R.O. Kinderliederen-bundel „1935 Tiental".

„Catharina van Rennes dacht een ogenblik na, zocht in haar archief en na enige aarzeling reikte zij aan Hamel over een gedichtje „De dansende Haasjes."

Nu gaan wij vrolijk dansen,
Wij dansen poot aan poot, ja, ja
Wij zijn de haasjes uit de bossen
En snoepen een hazelnoot, tra-la-la.
O kijk eens hoe wij dansen, tra-la-la
Wij dansen poot aan poot.

„Boven aan het tekstblad stonden de letters J. v. O., klaarblijkelijk de initialen van de maker van het versje.

„Van wie is dat?" vroeg Jacob Hamel.

Hierop verklapte Catharina van Rennes dat J. v. O. betekende: Juliana van Oranje.

„De Prinses was immers in haar kinderjaren leerlinge van Catharina van Rennes. Het was de gewoonte van de zanglerares haar leerlingen nu en dan op te dragen een gedichtje te maken. Ook Prinses Juliana heeft aan zo'n opdracht eenmaal voldaan met de inlevering van „De Dansende Haasjes.

„Catharina van Rennes componeerde hier een melodietje bij.

„Jacob Hamel aanvaardde het liedje natuurlijk gaarne en hij verzocht de Prinses of het Haar goedkeuring zou hebben, wanneer het AV.R.O.-Kinderkoor „De dansende Haasjes leerde en dat het zou worden opgenomen in de bundel „1935 Tiental".

„De Prinses wist zich nog zeer goed te herinneren, het gedichtje in Haar jeugd gemaakt te hebben; H.K.H. verleende volgaarne Haar toestemming, Zij vond het leuk.

De lijst van Chicago.

Iedere week geven wij in ons blad een beoordeling van de hier op te voeren films volgens de lijst van Chicago.

In de Osservatore schrijft Rev. Geo T. Mc.Carthy naar aanleiding van een bezoek, dat de Raad van Chicago aan de studio's van Hollywood bracht, het volgende:

Het Boek der Wijsheid zegt, dat „weten" macht is. Kennis, indien zij goed wordt toegepast staat gelijk met efficiency; een organisatie moet efficient zijn, efficiency is het bloed van haar leven en wanneer een organisatie niet meer efficient is, begint haar desorganisatie.

De grootste organisatie van de wereld is de Katholieke Kerk. Van haar zegt de protestantse geschiedschrijver Macauley; „Er is nooit geweest en er zal ook nooit een volmaakter organisatie zijn en daardoor de hoogste bewondering waardig, dan de Katholieke Kerk."

De Kerk is altijd een model geweest van efficiency: wat zij onderneemt voert zij tot een goed einde. Dit vraagt dikwijls tijd, het bloed van martelaren, maar zij bereikt haar doel, volledig, door Gods wil.

Van het Legion of decency heeft de regerende Paus gezegd: „Het is een edele Kruistocht". Het Amerikaanse legioen heeft zijn besluit als volgt geformuleerd: „In het belang van de zedelijkheid is een herboren worden van de cinematografie noodzakelijk. De onschuld van de jeugd mag niet als offer vallen van het witte doek. Deze wedergeboorte zal het Legion of Decency genoemd worden en alle ouders moeten deze beweging steunen. Het moet zich uitbreiden over alle landen.

De bisdommen moeten centra vormen waar iedere film op zijn juiste morele waarde geschat wordt. En om de uniformiteit en de ernst van deze waardeschatting te garanderen, zal op de officiele lijst van aanbeveling of afkeuring een onderverdeling gemaakt worden in A-, B- en C- filmen. Deze lijst, welke in Chicago voor het eerst samengesteld zal worden, zal als richtsnoer dienen voor alle andere bisdommen, waardoor dus iedere afwijking voorkomen wordt.

Zo werd besloten en Zijne Eminentie Kardinaal Mündelein, Aartsbisschop van Chicago, hechtte zijn hoge goedkeuring aan de voorstellen van het legioen. De „Raad van Chicago" gevormd uit een comité van geestelijken en leken, mannen en vrouwen, moet zijn definitieve beslissing uiten over de morele waarde van iedere film, welke over het land gedistribueerd wordt.

En toen had de historische reis plaats van deze „Raad van Chicago" naar de kust van de Stille Oceaan en het bezoek aan de studio's van Hollywood en Culver City. Want wanneer iemand wil weten hoe een zaak tot stand komt, dan moet hij zich daarheen begeven, wáár zij tot stand komt. De Raad van Chicago heeft niet anders gedaan en in alle filmbedrijven werd de Raad uitermate hartelijk ontvangen. Zij toch ging er heen als opvoeders en niet als critici, en zij hebben zich van hun moeilijke plicht gekweten alleen om de hoge verantwoordelijkheid die zij op zich namen, door de „Lijst van Chicago" te redigeren.

De betekenis van de ongehuwde staat in de Katholieke Kerk.

„De grote godsdiensten, Christendom en Boedhisme, hebben in kloosterleven en celibaat tegenover de wereldse slavernij der zinnen het ideaal gesteld van een God gewijd leven van wereldverzaking en zelfverloochening zonder zich om lichaams-eisen te bekommeren. De eenzijdigheid van dit rigorisme heeft zich gewroken (er zijn inderdaad tijden van geestelijk verval geweest, maar dit zegt niets tegen het instituut als zodanig. Noot v. d. Red.), maar als zichtbare uitdrukking van de eeuwige waarheid, dat de winst der gehele wereld niet opweegt tegen schade aan de ziel, als een der meest heldhaftige toepassingen van de hoogste levenswet, dat levensverlies is levensbehoud, blijft het toch een groots protest tegen de dictatuur der zinnelijkheid, die brutaler eisen stelt hoe meer men haar toegeeft en den mens verneerdert, naarmate men haar verheft. Kloostertucht noch priesterwijding maken natuurlijk een zwakkeling dadelijk tot een held. Maar tegenover de goedkope herinnering aan kloosterzonden en verbreking der kuisheidgelofte, staat toch het onloochenbaar feit, dat millioenen in een groot geloof en in een heilige liefde de kracht hebben gezocht en gevonden tot een leven van reinheid, zelfverloochening en toewijding dat met of zonder gelofte, een beschamend voorbeeld blijft voor een in zingenot verzinkende wereld."

Aldus de protestantse professor H. Y. Groenewegen. Het donkere vraagstuk van de sexuele ethiek. Doesburg, 1923, blz. 122—123.

De toneelschrijver Molnar stapte weer eens in het huwelijksbootje. Hij kwam op de dag waarop de plechtigheid zou plaats vinden, in de woning van zijn bruid, die verschrikt vroeg: „Franz, waarom ben je niet in rok?"

„In rok? Die trek ik alleen bij premières aan!"

DE FILM VAN DE WEEK.

Van 13 tot en met 22 September 1935.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

In Cinelandia.

Little women.
Kid Millions.

Roxy.

David Harem.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

In Cinelandia.

Flying down to Rio.

In het theater Roxy.

Shoot the Works.
De Jantjes.

In Hollywood.

Naugthy Marietta.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

De kloosters.

Over de katholieke kloosterinstellingen schrijft de Engelse socialist Hydeman in zijn boek over de geschiedkundige grondslag van het socialisme het volgende: „De Katholieke Kerk offerde in Engeland meer dan de helft van haar inkomen aan het welzijn van de armen. De nog heden bestaande gegevens van verschillende kloosters bewijzen, dat een belangrijk deel van hun inkomen werd besteed aan het verlenen van onderdak aan reizigers, aan voeding en kleding voor de armen en aan vele andere doeleinden. Welke belangrijke sommen werden er niet besteed tot vergroting van de praal der kerkelijke plechtigheden en tot versiering van de godshuizen!

Ook is het een feit, dat de priesters en monniken de kundigste landbouwers van Engeland waren en dat, zolang de katholieke kerk in het bezit van haar macht en haar goederen gebleven is, nood en ontbering aan het volk vreemd waren gebleven.

Rekent men bij de verbetering van de landbouw, de bouwkundige werkzaamheden, de aanleg van landstraten — een voor die tijden niet genoeg te waarderen arbeid — ook nog de ijver van de geestelijkheid voor de armen- en ziekenzorg, voor de verbetering van de zeden en voor de stichting van scholen, dan heeft men het bewijs, welk een zegen de zo schandelijk belasterde priesters, monniken en kloostervrouwen voor de mensheid waren... Zodra de bezittingen der Kerk in de handen van de nieuwe heren overgingen, werden ze een werktuig der onderdrukking".

Aangehaald bij Dr. Hans Rost. Die Wahrheit über das Mittelalter, Leipzig, Vier Quellen Verlag, z. d., blz. 210 en 211.

Steunt het Apostolaat Ter Zee.

DANKBETUIGING.

Het bericht over de grote belangstelling door de Geestelijkheid en de parochianen van S. Anna betoond ter gelegenheid van mijn koperen Jubileum heeft mij diep getroffen. En al kan ik aan mijn verlangen om allen persoonlijk te bedanken niet voldoen, ik stel er evenwel prijs op om langs deze weg mijn hartelijke dank te betuigen voor hun blijk van trouw en voor hun geestelijk geschenk mij aangeboden. Als onderpand mijner grote erkentelijkheid geef ik gaarne aan allen mijn bisschoppelijke zegen.

Bloemfontein, 2 Augustus, 1935.

† B. J. GIJLSWIJK
Del. Ap.

LANDSWATERVOORZIENINGSDIENST

brengt hierbij ter kennis van de aangeslotenen op de waterleiding, dat na **1o. September** e.k de aansluitingen, waarvan de rekeningen voor waterlevering tot en met de maand Mei d.j. niet aangezuiverd zijn, afgesloten zullen worden en het invorderen der uitstaande bedragen in handen van den Deurwaarder wordt gesteld.

Het niet nakomen van de verplichtingen door vele aangeslotenen maakt het noodzakelijk streng de hand hieraan te houden.

4 -3 Curaçao 28 Augustus 1935.

SPORT-RUBRIEK.

Officiële Mededelingen VAN "De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 8 September 1935.

A-klasse:	R.C.C.—VOLHARDING	1—2
	TRAPPERS—HERCULES	0—0
	JONG-HOLLAND—AJAX	0—0
B-klasse:	M.S.V. II—BISMARCK II	Niet doorgegaan.

STAND COMPETITIE-WEDSTRIJDEN.

Per 8 September 1935.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
BISMARCK	7	5	1	1	13	7	11	1.57
JONG HOLLAND	8	5	2	1	15	6	12	1.50
R.C.C.	7	4	2	1	15	6	10	1.43
VOLHARDING	7	5	0	2	10	4	10	1.43
HERCULES	8	3	2	3	9	10	8	1.—
TRAPPERS	8	3	1	4	9	7	7	0.88
AJAX	7	1	4	2	1	6	6	0.86
M.S.V.	9	3	1	5	14	15	7	0.78
H.V.V.	7	1	2	4	7	15	4	0.57
TRANSVAAL	6	1	1	4	3	8	3	0.50
ASIENTO	6	0	2	4	3	15	2	0.33
B-klasse:								
SCHERPENHEUVEL	4	4	0	0	14	2	8	2.—
VOLHARDING II	6	5	0	1	10	2	10	1.67
BISMARCK II	4	2	1	1	5	4	5	1.25
R.C.C. II	6	3	1	2	14	10	7	1.17
JONG-HOLLAND II	7	3	2	2	15	5	8	1.14
HERCULES II	7	4	0	3	8	10	8	1.14
TRAPPERS II	6	2	2	2	9	8	6	1.—
M.S.V. II	4	2	0	2	7	8	4	1.—
ASIENTO II	3	1	0	2	2	4	2	0.67
AJAX II	6	2	0	4	5	13	4	0.67
ATLETICO	6	1	0	5	3	7	2	0.33
TRANSVAAL II	7	1	0	6	7	26	2	0.29

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zondag 15 September.

MUNDO NOBO:

AJAX II—HERCULES II
Aanvang 3.15 precies.
Scheidsrechter Doezie.

TRAPPERS—BISMARCK
Aanvang 4.30 precies.
Scheidsrechter Elfrink.

DE HOOP:

ATLETICO—TRANSVAAL II
Aanvang 3.15 precies.
Scheidsrechter Schouwé.

H.V.V.—VOLHARDING
Aanvang 4.30 precies.
Scheidsrechter Hagendijk.

Zondag 22 September.

MUNDO NOBO:

BISMARCK II—VOLHARDING II
Aanvang 3.15 precies.
Scheidsrechter Oehlers.

AJAX—R.C.C.
Aanvang 4.30 precies.
Scheidsrechter: Corsira.

DE HOOP:

M.S.V.——TRANSVAAL
Aanvang 4.30 precies.
Scheidsrechter Winters.

RIO CANARIO:

ASIENTO—JONG HOLLAND
Aanvang 4.30 precies.
Scheidsrechter Hagendijk.

Zondag 29 Sept.

MUNDO NOBO:

ATLETICO—JONG-HOLLAND II
Aanvang 3.15 precies.

VOLHARDING—TRAPPERS
Aanvang 4.30 precies.

RIO CANARIO:

ASIENTO—TRANSVAAL
Aanvang 4.30 precies.

DE HOOP:

AJAX—BISMARCK
Aanvang 4.30 precies.

SCHERPENHEUVEL:

SCHERPENHEUVEL—HERCULES II

In- en Afschrijving

Werkende Leden van 2 t/m 9 September 1935.

INGESCHREVEN.

„TRAPPERS"	F. Jesurun, Fleur de Marie No. 55	per 9/9/'35
	J. Cardoze, Penstraat No. 59,	per 9/9/'35

De verenigingen worden er nogmaals aan herinnerd, dat de halfjaarlijkse ledenopgaven uiterlijk 15 September a.s. in het bezit moeten zijn van den 2den Secretaris, Jacob Binckesstraat No. 15.

De scheidsrechter H. KOEIMAN is geschorst voor twee maanden, ingaande 15 September 1935, wegens zeer onwelvoegelijke bejegening van een Bondsbestuurslid. (Art. 13. 1 onder f. van het H.R.)

Het Bestuur.

SPORT IN NEDERLAND.

VOETBAL.

Eindstrijd om de zilveren bal.

Sparta—Excelsior	4—1

Vriendschappelijk

H.F.C.—Z.V.V.	1—2	R.C.H.—Enschede	0—3
Stormvogels—Velocitas	5—0	Ajax—Watford	0—2
Blauw-Wit—N.O.A.D.	3—2	H.B.S.—Feyenoord	2—3
Vitesse—Z.A.C.	4—5	Hengelo—BeQuick	2—2
A.G.O.V.V.—Longa	3—3		

Athletiek: In de herentienkamp werd Brasser winnaar; Mejuffrouw De Kock won de dames-vijfkamp.

P.J. Hengelman verbeterde het wereldrecord snelwandelen: 1500 M. in 5 min. 53.4 sec.

Nadert de crisis haar einde?

Op deze vraag geeft Val. Fallon S.J. in La Revue Belge van 1 Juni 1935 het volgende lezenswaardige antwoord.

Wanneer men deze vraag stelt in de zin, zoals dit gewoonlijk het geval is, dan schijnt het antwoord niet twijfelachtig: Neen, de crisis nadert niet haar einde.

Stelt men daarentegen de vraag in de bijzondere, technische zin, die de economen haar toekennen, zou het antwoord anders kunnen luiden, en wel: De crisis nadert niet slechts haar einde, doch zij is reeds voorbij. Men zou er dan echter aan dienen toe te voegen, Ook al is de crisis voorbij, de ziekte duurt voort...

Wanneer men om de malaise en de huidige wanorde aan te duiden, vasthoudt aan het woord crisis, dan moet men haar preciseren door een toevoeging, die vergissingen voorkomt. Men heeft namelijk in feite te doen met een structuurcrisis, met een crisis van het stelsel en niet met een voorbijgaande storing in de functionnering van dit stelsel. Bij de beschrijving en zelfs bij het voorspellen der ontwikkeling van de huidige crisis, die zich sinds omstreeks 1929 doet gelden, heeft men een parallel getrokken met vroegere crisissen en de nadruk gelegd op de symptomen, waarmede in het verleden de opeenvolgende fazen van het verschijnsel gepaard ging.

Dit alles is belangwekkend en nuttig. Maar door deze bezigheid werd een reeks verschijnselen gemaskeerd en verdoezeld, die wat hun consequenties aangaat, belangrijker waren, dieper gingen en ernstiger waren, verschijnselen die de onzichtbare mise-en-scène der crisis vormden, die haar uitingen accentueerden en die zich ook thans nog doen gelden, verschijnselen waardoor wij ons geplaatst **zien voor nieuwe problemen van groter draagwijdte.**

Deze nieuwe situatie is het, waaronder wij blijven lijden. Van deze nieuwe situatie dienen wij ons rekenschap te geven en aan haar moeten wij ons aanpassen. Het is in het licht van deze nieuwe feiten, dat wij onze opvattingen, onze theoriën en onze practische politiek hebben te herzien.

Dit is het, wat wij voor ogen moeten houden, in het bijzonder wanneer wij een prognose willen maken met betrekking tot de toekomst en ons een denkbeeld willen vormen van de voorwaarden, welke wij zullen moeten vervullen, opdat deze toekomst minder duister en pijnlijk zal zijn dan het heden.

Laten wij daarom eens beginnen, met de feiten op de voorgrond te plaatsen en ze in enkele hoofdgroepen onder te brengen. Men komt dan tot de volgende categoriën:

Overproductie.

Werkloosheid.

Een levenspeil, dat te hoog is, gelet op de onmiddellijk voor de hand liggende mogelijkheden.

Het zich in schulden steken der ondernemingen.

Ontwrichting van het mechanisme der valuta's.

Deze groep is van zuiver economische aard.

Vervolgens is de beurt aan een groep van politieke factoren, t.w.:

Het uit zijn verband rukken van Midden-Europa.

Buitensporige schulden van vrijwel alle staten.

Diepgaande politieke wanorde.

Tenslotte rest nog een derde groep, welker feiten zowel van economische als van politieke aard zijn, namelijk:

Verstoring van het evenwicht tussen de economische markt en de politieke territoria, of met andere woorden het niet samenvallen van het economische kader en de politieke kaders.

We zullen de voornaamste van die punten eens de revue laten passeren.

Allereerst is dan dus de beurt aan de **overproductie.**

In het tijdvak van 1921/'22 tot 1927/'28 heeft de wereld-tarweproductie (afgezien van Rusland en China) overschotten te zien gegeven, variërend van minder dan minder dan 8 tot ruim 108 (in millioenen schepels). Daarentegen bereikten in het tijdvak van 1928/'29 tot 1931/'32 de overschotten een peil van 270 à 340. De prijzen zakten dan ook met meer dan 50%.

Stuart Chase, een Amerikaanse econoom, schreef eind 1930 in „Harper's Magazine":

„De automobielindustrie der Verenigde Staten is thans in staat, 8.000.000 wagens per jaar te bouwen, terwijl in 1929 het verkoopscijfer voor auto's slechts 6.295.000 wagens heeft bedragen.

„De schoenindustrie kan 900.000.000 paar schoenen per jaar produceren. Het Amerikaanse verbruik bedraagt 300 millioen paar.

„Onze mijnen hebben een capaciteit van 750 millioen ton kolen per jaar, terwijl de Amerikaanse markt slechts 500 millioen ton kan absorberen.

„De petroleumbronnen kunnen 6.000.000 vaten per dag voortbrengen, terwijl het **dagelijks verbruik nimmer meer dan** 4.000.000 vaten heeft bedragen.

„De capaciteit der staalfabrieken in de Verenigde Staten bedraagt 56 millioen ton per jaar. Het is noodzakelijk gebleken, haar in 1930 tot 40 millioen ton te verminderen.

„De wolindustrie beschikte in 1927 over een productie-capaciteit van 1750 millioen dollar. Thans vertegenwoordigt de productie een waarde van slechts 656 millioen dollar."

Hoe is deze ontzaglijke overproductie ontstaan?

Tijdens de oorlog leidde de voedselvoorziening der bevolking, de bewapening, de uitrusting en het onderhoud der legers tot de uitbreiding van bestaande en de stichting van tal van nieuwe ondernemingen. De moeilijkheden, waaronder de internationale goederenruil gebukt ging(onderbreking der betrekkingen tussen de oorlogvoerende landen, blokkade, duikbootoorlog) brachten elk volk er toe, zichzelf zoveel mogelijk te bedruipen.

Levendig is ons de herinnering bijgebleven aan een bezoek aan een fabriek te Marchiennes-au-Pont, die door de Duitsers was verwoest en na het einde der vijandelijkheden weer werd opgetrokken. Alle ingenieurs, die ons rondleidden, gingen er prat op, dat het bedrijf volgens geheel nieuwe, geperfectionneerde methoden zou worden geleid, waardoor bij een derde of de helft der voorheen te werk gestelde arbeiders de overproductie verdubbeld of zelfs wel verdrievoudigd zou worden. Zoals het daar ging, ging het overal.

Een der resultaten van deze enorme — weliswaar schitterende, doch ongeordende — inspanning was de radicale wijziging in de Amerikaanse landbouw, door de motorisatie en het gebruik van „combines", machineriën, die zowel maaien, als dorsen en emballeren. In 1918 waren in de Verenigde Staten 80.000 auto-tractors in gebruik, in 1929 bedroeg hun aantal 825.000!

Het gevolg hiervan was de verdwijning van 150.000 boerderijen, want dit soort landbouwmachines rendeert slechts, wanneer zij voor grote landerijen worden gebruikt.

En het hieruit weer voortspruitende gevolg: een afneming der landbouw bevolking met 4.400.000 zielen. In dit verband verdient het feit vermelding, dat de huidige depressie in hoofdzaak een landbouwcrisis is, aangezien om en nabij 70% van het mensdom van de landbouw leeft en het merendeel der boeren op het ogenblik niet meer ontvangt dan 50% van hetgeen hun producten voorheen plachten op te brengen.

Een zeer ernstige vraag dringt zich hier op: Bestaat de mogelijkheid, dat het overschot der productie, dat men in zo tal van bedrijfstakken waarneemt, weer verdwijnt en het evenwicht in de toekomst zich herstelt, zoals zich dit zo goed en zo kwaad als het ging, ook in de 19de eeuw door het vrije spel der economische krachten heeft gehandhaafd? Wij voor ons geloven het niet.

Dat de vrije concurrentie in de 19de eeuw voldoende is geweest, om als regulerende factor op te treden, had men te danken aan omstandigheden, welke thans niet meer bestaan. Een eeuw, ja zelfs nog een halve eeuw geleden, overschreed de totale capaciteit der wereldproductie vrijwel niet de uitgestrektheid van de beschikbare markt. Slechts een paar landen, of beter gezegd slechts enkele landsdelen, waren geïndustrialiseerd. Bovendien beschikte niet één dezer gebieden over de energieën, machines en methoden, waardoor in de afgelopen vijf en twintig jaar de productie zulk een fabelachtige vlucht heeft genomen. Tevens maakten de aardrijkskundige ontdekkingen en de kolonisatie nog voortdurend voortgang, waardoor steeds meer van de wereld voor de zakenlieden open kwam te liggen. En tenslotte groeide de bevolking met een tot die ongekende snelheid aan.

Het resultaat van een en ander was, dat de productieoverschotten betrekkelijk klein waren en de markten een zeer aanzienlijke elasticiteit bezaten. Ieder industriegebied had de beschikking over het gebied, waarvan het deel uitmaakte, benevens over de rest van onze planeet. De markt was nagenoeg onbeperkt en haar absorptievermogen was groter dan de productiecapaciteit der diverse landen.

Tegenwoordig is de toestand over de gehele linie omgekeerd. Het tijdperk der aardrijkskundige ontdekkingen is voorbij. De gehele wereld is gekoloniseerd en men is bezig, haar ook geheel te industrialiseren. Rusland, Brits-Indië en Japan concurreren met Europa. Ook Afrika en Latijns-Amerika hebben zich reeds bij deze beweging aangesloten. De oude landen zijn overdekt met een electriciteitsnet, dat zelfs de afgelegenste gehuchten energie deelachtig doet worden. Anderzijds heeft het tempo van de bevolkingsaanwas een vertraging ondergaan. In een goed aantal landen is zelfs van enige aanwas geen sprake meer.

Het probleem moet dan ook als volgt worden gesteld:

Hoe kan men een productie, welker toeneming vrijwel ongelimiteerd is, afzetten op een markt die zijn expansievermogen heeft verloren.

Van alle economisch-sociale wetten is de beste die, welke zegt, dat de natuur zich niet sprongsgewijs ontwikkelt. De voornaamste oorzaak der geweldige economische crisis van onze tijd is echter juist, dat de industriële ontwikkeling zich inderdaad sprongsgewijs voltrekt en dat zij door een fantastische versnellingscapaciteit wordt gestimuleerd. De economische machinerie is uitgerust met een motor van formidabele kracht. De vrije concurrentie is voor haar een wonderbaarlijke versnelling. Edoch, de remmen van deze machinerie deugen niet; de regulator ontbreekt en voor haar duizelingwekkende vaart vernauwen de horizonten zich.

Het rythme van de versnelling der productie is groter dan dat, waarmee de behoeften toenemen.

Voor de ontwikkeling van behoeften wordt tijd vereist en soms een zeer lange tijd. In een nieuw ontsloten land is het oneindig veel gemakkelijker een van de laatste finesses voorziene drukkerij te stichten dan de bevolking te leren lezen.

In het kielzog der overproductie volgt de **werkloosheid:**

De Verenigde Staten telden op een gegeven ogenblik 15.000.000 werklozen, Duitsland 5.000.000, Groot Brittannië 2.250.000.

In sommige landen is de werkloosheid 'n weinig geluwd. In de Verenigde Staten zijn nog, naar men verklaart minstens 4 à 5 millioen personen werkloos, in Duitsland minstens 2 millioen.

Wat is echter de oorzaak van deze verbetering?

Een zekere mate van stagnatie, van aanpassing. Maar bovenal kunstmatige en grotendeels kortstondige maatregelen. Men zal echter niet tot in het oneindige met geld kunnen manipuleren. Roosevelt zal niet kunnen blijven voortgaan, elk jaar 5 milliard dollar te lenen, om een deel der werklozen arbeid te laten verrichten, die niet beslist noodzakelijk is. Ook in Duitsland vindt men openbare werken uit. Voorts bewapent men er zich tot het uiterste, waardoor de metaal-, textiel-, chemische fabrieken, enz. werk hebben. Tenslotte heeft ieder land zich omgeven door een muur van beschermende rechten en contingenteringen, waardoor de internationale goederenhandel wordt belemmerd.

Het kwaad is verergerd, doordat men het **levenspeil** uit de jaren van voorspoed heeft willen handhaven, ofschoon dit niveau niet langer in overeenstemming was met de huidige mogelijkheid.

Vandaar de individuele tegenkanting tegen het aanvaarden van minder hoog betaald werk. Vandaar de tegenstand der staten tegen het aanvaarden der voorwaarden, die thans op het gebied der internationale concurrentie gelden — een verscherpte concurrentie, doordat nieuwe volken in het krijt zijn getreden, wier levensstandaard zeer laag is, terwijl zij beschikken over een gelijkwaardige en somtijds betere outillage dan hun oude concurrenten, Brits-Indië bijvoorbeeld en speciaal Japan, die in Europa en de Verenigde Staten niet enkel textielwaren verkopen, maar tevens allerlei afgewerkte producten, waaronder horloges en vulpenhouders, een en ander tegen moordende prijzen.

Als reactie hierop hebben alle landen der Oude wereld hun protectie-politiek nog meer versterkt.

Teneinde hun levensstandaard te kunnen handhaven, zijn de Verenigde Staten er toe gekomen, hun protectionisme naar een ander terrein over te brengen, en wel door de immigratie zodanig te beperken, dat men bijna van een stopzetting der immigratie kan spreken.

Wat de **ontwrichting der valuta's** betreft, deze wordt in hoofdzaak door drie feiten gekarakteriseerd: de instabiliteit van het geld, het ontbreken van evenwicht in de begroting van een groot aantal landen, en een tot het uiterste gedreven protectionisme.

Een fluctuërende valuta, waarvan niemand weet, wat zij morgen waard zal zijn, is niet langer een waardemeter. Zolang slechts in economisch opzicht onbelangrijke landen zich schuldig maakten aan manipulaties met de valuta, waren de gevolgen niet ernstig. Maar de wereldoorlog heeft vrijwel alle valuta's geschokt.

Wat de **politieke oorzaken** der crisis betreft, speelt in de eerste plaats de uiteenscheuring van Midden-Europa een rol. Wanneer men een land als de Oostenrijk-Hongaarse monarchie verdeelt en uit

Met de K XIII op reis.

Wij publiceren hierbij het laatste artikel van den heer C.B. Leeuwenburg, officier M.S.D. der IIe klasse aan boord van Hr. Ms. K XVIII, over de wereldreis van deze Nederlandse Onderzeeboot. Het belangwekkende reisverhaal, dat zich over negen maanden uitstrekt, is hiermede dus ten einde. DE REDACTIE.

Nadat wij ons met moeite door de ingewikkelde havenbepalingen heengeworsteld hadden, waarmee Australië het den ongewensten vreemdeling moeilijk, zoal niet onmogelijk, maakt het land binnen te komen, konden we dan ten langen leste langs de kade komen. De stroom van min of meer belangrijke officiële persoonlijkheden, die daarna over het schip uitstortte, gaf ons reeds een idee van de belangstelling, welke men hier voor Hr. Ms. K XVIII koesterde. De mensen hier in Australië, die de gehele wereldoorlog min of meer op een afstand hebben kunnen bekijken, hebben weinig van de verschrikkingen daarvan bemerkt en het is waarschijnlijk daarom dat het onderzeebootwapen in grote mate op de verbeeldingskracht heeft gewerkt. Waar bovendien Hr. Ms. K XVIII de eerste onderzeeboot was, welke ooit de haven van Fremantle heeft bezocht, had men zich speciaal opgemaakt om ons een zo gastvrij mogelijk onthaal te bereiden. Speciaal de West-Australiër voelt zich verplicht om den vreemdeling een gunstige indruk van zijn land te geven, omdat dit deel meestal het eerst wordt aangedaan door de uit Europa komende schepen. Wanneer de zeer korte tijd in aanmerking neemt, gedurende welke men nu dit deel van Australië koloniseert, dan komt men inderdaad wel onder de indruk van wat hier reeds tot stand is gebracht. Ontegenzeggelijk hebben zowel Fremantle als het op 20 mijl afstand in het binnenland gelegen Perth nog steeds het karakter van een pioniersnederzetting door de verwarde bouw van de buitenwijken, maar in de binnenstad ziet men toch prachtige openbare gebouwen, kantoren enz.

Vrijwel ieder club of vereniging — en een Australische stad telt ongeloofelijk veel clubs, — had zich gedrongen gevoeld de bemanning van Hr. Ms. K XVIIII op de een of andere wijze attenties te bewijzen. Van de vele dansavonden en dergelijke kunnen hier bijvoorbeeld genoemd worden die van de Ex-Naval-Men Association (Vereniging van Oud-Zeelieden), de Ladies Hairdressers Association (Vereniging van... dameskappers), enz. Voor de dorstige kelen van de Nederlandse Marinemensen was het wel eens een bezoeking, dat al deze avonden in het teken van thee en koffie stonden, maar de buitengewone hartelijkheid en het grote enthousiasme hebben dit zeker vergoed. Nu zou het geheel verkeerd zijn hieruit te concluderen, dat in Australië niet „gedronken" wordt, want juist om het drankmisbruik tegen te gaan heeft men hier zoveel anti-drankverenigingen en worden alle kroegen 's avonds om zes uur gesloten.

De omstreken van Perth bieden weinig interessants door het zeer eentonige landschap; wel heeft men langs de gehele kust een grote hoeveelheid druipsteengrotten welke niet voor die in België behoeven onder te doen.

Van de goudvelden, welke op 350 mijl in het binnenland liggen, hebben wij slechts de grote stuwdam gezien, die men in de rivier heeft moeten leggen om het bedrijf van het nodige water te voorzien.

Al te spoedig waren de laatste 11 dagen, welke we in koelere luchtstreken mochten doorbrengen, om, en op de 2de Juli vertrokken wij dan om de laatste 1700 mijl van onze lange reis af te leggen. Hoewel de laatste dagen het weer stormachtig was geweest en de ambtenaren van de meteorologische dienst ons weinig goeds voorspelden, hadden we gedurende de gehele reis prachtig weer en konden we reeds op de 9de Juli te Banjoewangie aankomen. Hierdoor kregen we voor de aankomst te Soerabaia nog eens een extra beurt te geven. De bevolking van Banjoewangie ontving ons allerhartelijkst en hoewel het voor hen een grote teleurstelling geweest moet zijn, dat de voorgenomen huldiging niet kon doorgaan hadden zij de buitengewone attentie ons ruimschoots te voorzien van die goede gaven, die een onderzeebootbemanning na zeven zeedagen het best weet te waarderen. Vers brood, groenten, bier en tenslotte een klinkende rijsttafel, geheel aan de wal bereid en met spoed aan boord gebracht.

Hier namen we ook voor het eerst kennis van het feestprogramma, dat men te Soerabaia had georganiseerd en het werd ons enigszins bang om het hart. Volgens dit programma moest Hr. Ms. K XVIII zich op de 11de Juli 's morgens te 7 uur bij het lichtschip van het Oostgat bevinden, d.i. op ongeveer twintig mijl afstand van Soerabaia en daarna met tienmijls vaart opstomen naar de rede van Soerabaia. Precies op tijd waren we daar aanwezig en spoedig daverden de ter verwelkoming gezonden Dorniervliegboten over onze hoofden. Een prachtig gezicht, negen van deze zware machines in formatie voorbij te zien stuiven. Op de rede hadden zich de ter verwelkoming uitgevaren schepen met familieleden en autoriteiten aan boord in linie opgesteld en toen Hr. Ms. K XVIII onder het gejoel van de bemanningen daar dicht langs voer, konden wij onze diverse vrienden herkennen, waarvan velen nog bij het afscheid te Den Helder in November aanwezig waren geweest. Voor het Marinebassin werd gestopt teneinde de onderzeeboten met de familieleden aan boord gelegenheid te geven hun gasten af te zetten en daarna voeren wij het bassin binnen langs de Marinesociëteit, waar zich vele burgers hadden verzameld en langs de allerwegen opgestelde bemanningen van schepen en inrichtingen, naar de onderzee-bootdokken. Daar, onder de grote overkapping, met groen en welkomstborden versierd, had zich het gehele personeel van de onderzeedienst opgesteld en toen het groene lijf van Hr. Ms. K XVIII, helder afstekend bij het sombere zwart van haar zusters, langs de steiger gleed, barstte een donderend gejuich los. De grote reis was ten einde; 22.600 mijl werden in totaal afgelegd, waarbij 231 keer onder water werd gevaren over een totaal van 130 zeedagen. Nadat de eerste begroeting van vrouwen en kinderen en vrienden had plaats gehad, begaf de bemanning van Hr. Ms. K XVIII zich naar het Station voor Onderzeeboten, waar het gehele personeel van de Onderzeedienst in carré stond opgesteld. De commandant had zich intussen naar den Commandant der Zeemacht begeven teneinde zich te melden, waarna de commandant der Zeemacht de bemanning officiëel verwelkomde in een toespraak, welke door de N.I.R.O.M. per radio werd uitgezonden en ook naar Nederland werd gerelayeerd en dus bekend mag worden verondersteld. Daarna werden in de Marinesociëteit „Modderlust" woorden van welkom gesproken door den Eskadercommandant namens 't Corps Marineofficieren, den burgemeester van Soerabaia en Den Helder, waarbij tevens een plaquette werd aangeboden met het verzoek deze in de boot een plaats te willen geven ter herinnering aan deze reis. Soortgelijke plaquettes werden aangeboden door de K.L.M., als dank voor de samenwerking met de „Snip", en namens de Vereniging van Gezagvoerders en Stuurlieden ter Koopvaardij, terwijl namens de Afd. Oost-Java van de Nederlandse Vereniging „Onze Vloot" aan ieder lid van de bemanning 'n zilveren sigarettenkoker met inscriptie werd overhandigd. Verder spraken nog de Garnizoenscommandant uit naam van het Nederlands-Indisch Leger en de Voorzitter van het Natuurkundig Genootschap speciaal ter verwelkoming van Prof. Vening Meinesz. Zijn Hooggeleerde werd bovendien het eerelidmaatschap van de afd. Oost-Java van de Koninklijke Nederlandse Vereniging „Onze Vloot" aangeboden. Hierna kregen we eindelijk rust tot 's avonds half acht voor de toespraak van Zijne Excellentie den Minister van Defensie, waarna de officieren te gast waren bij den Marinecommandant en de onderofficieren en manschappen feestelijk onthaald werden door hun kameraden van de Onderzeedienst. De volgende dag werd de gehele bemanning ontvangen en toegesproken door den Gouverneur van Oost-Java en 's avonds werden de mannen in de Marinecantine gehuldigd, waarbij deputaties van alle schepen en inrichtingen, totaal ongeveer 700 man, aanwezig waren. Hierbij werden vele bloemstukken aangeboden en een schilderij, voorstellende Hr. Ms. K XVIII op de rede van Soerabaia. Nadat de volgende dagen benut werden om de bagage van boord te halen, vertrok de helft van de bemanning met verlof naar Malang, terwijl de andere helft achterbleef om het schip in reparatie te brengen. Het gewone bedrijf is weer begonnen.

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 15 — 21 September 1935

SS.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
Mimi Horn	16	Hamburg	16	Cartagena
Karibia	—	Curaçao	16	Maracaibo
Vestvangen	16	New-Orleans	16	Paramaribo
Midas	—	Curaçao	16	Dom. Rep., N. Haiti
Akaroa	17	Southampton	18	Cristobal, New-Zealand
El Libertador	18	Maracaibo, Aruba	18	La Guaira
Flora	18	N.-York, via Haiti, Venezuela	18	Aruba, Maracaibo
Cuba	18	Pto. Limon	18	Le Havre
Caribia	19	Pto. Barrios	19	Hamburg
El Libertador	20	La Guaira	20	Aruba, Maracaibo
Astrea	20	Maracaibo	30	N.-York via P. Cabello
Cottica	21	New-York via Haiti	21	Amsterdam via Venezuela & Suriname
Rotterdam	21	New-York	21	New-York via Cristobal
Carabobo	21	New-York	21	Aruba, La Guaira, S. Juan, New-York
Falcon	21	New-York	21	Maracaibo

datgene, wat voorheen een economisch geheel vormde, vijf verschillende landen maakt, behoeft men niet te geloven, dat men zodoende vijf levensvatbare economische eenheden in het leven heeft geroepen. Men heeft hier dezelfde fout gemaakt, als wanneer men zou denken, vijf mensen te kunnen vormen, door één mens z'n vier ledematen uit te rukken. Vervolgens spelen ook de vele **revoluties** in de gehele wereld en voorname rol.

Tenslotte de factoren, die zowel van economische als van politieke betekenis zijn, en wel allereerst het **ontbreken** van **evenwicht** tussen de nationale eenheden die economisch met elkaar concurreren. Onze huidige tijd wordt gekenmerkt door het feit, dat de economische krachten van elk land afzonderlijk zich verenigen tot een blok, dat zich tegen alle andere keert. Zoodoende ziet men thans vier enorme blokken: de Verenigde Staten, het Britse empire, Europees- en Aziatisch Rusland en Japan. Vervolgens drie blokken van den tweeden rang: Duitsland, Frankrijk, Italië. En vervolgens een ware stofwolk van landen, tussen welke generlei samenhang bestaat en die niet beschikken over de machtige middelen van hun grote mededingers.

In dit verband dient ook melding worden gemaakt van het gebrek aan evenwicht tussen het grote aantal politieke eenheden (omstreeks 60) en de economische markt, die één eenheid vormt. De politieke kaders komen niet overeen met het economische kader. Dat geldt voor de gehele wereld. Doch vóór alles geldt het voor Europa.

Resumerend zijn dus de voornaamste hinderpalen, welke aan een duurzame, algemene voorspoed in de weg staan:

1. De overproductie, die men slechts zal kunnen verhinderen door een billijke regeling der productie en verdeling van de arbeid tussen alle arbeiders.
2. De ontwrichting van het mechanisme der valuta's, met name de stabiliteit van het geld.
3. De politieke onzekerheid.

Geen oorlog meer.

Het was in Augustus 21 jaar geleden dat de grote wereldoorlog begon. En „Nu nooit meer" hebben zij gezegd die in de moordhel hebben meegedaan en elkeen achter het front die zich goed realiseerde, wat er was geschied, zei het na. Maar de mensheid schijnt zwak te zijn in het goede. Men is alom al weer veel zwaarder gewapend dan in 1914 en er groeide een generatie op die nog in de wieg lag, toen de wereldbrand ontstond, en niet schijnt te weten van die ontzettende ellende. Misdadige of verblinde ouderen stoken haar op, stellen de oorlog voor als iets prachtigs, iets bij uitstek mannelijks, prediken de revanche. Men grijpt zich naar het hoofd: hoe is zoveel verblinding en armoede mogelijk? Het schijnt toch mogelijk. Hadden enkele wijzen en humane politici die zeker niet voor hun plezier eindeloos confereren, het hoofd niet koel gehouden, dan zaten we nu al weer midden in de hel.En men behoeft er niet aan te twijfelen, er is maar een kleine fout nodig, of het kaartenhuis stort ineen. Dan zal zich Langemarck herhalen, waar de bloem van de Duitse jongelingschap werd weggemaaid door het snelvuurgeschut der Fransen, waar jongens zonder baard, kinderen van het gymnasium nog, stervend neervielen met de kreet om „moeder" op de lippen. Dan zal ieder krijgshaftig land — en helaas ook het niet krijgshaftige — zijn Langemarck hebben. Er vertrekken al weer boten met zingende soldaten van Napels, die een land van zwarten, of van mensen die men hun zwart voorgesteld heeft de les zullen gaan lezen en het publiek op de kade juicht de dapperen enthousiast toe. Zij weten niet — zij zullen pas weten als ze onder de moordende zon van Afrika liggen te sterven.

Waar zo de zaken staan, mag men zich nog wel even herinneren welke offers de grote oorlog aan de mensheid heeft gekost.

We hebben hier de cijfers, voo zover achterhaalbaar, van de doden en gewonden in de grote oorlog:

	Doden —	Gewonden
Duitsland	2.036.897	4.814.557
Oostenrijk-Hongarije	1.000.000	2.500.000
Bulgarije	70.000	niet bekend
Turkije	325.000	niet bekend
Frankrijk met koloniën	1.400.000	2.700.000
Engeland en Dominions	900.000	2.112.000
Rusland	2.500.000	3.750.000
Italië	600.000	949.576
België	44.000	niet bekend
Servië	690.000	niet bekend
Roemenië	159.000	niet bekend
Verenigde Staten	58.000	246.000

Deze sombere statistiek betreft alleen degenen, die op het slagveld vielen. Maar hoeveel millioenen stierven door honger en ellende in het vaderland! Hoeveel vrouwen en kinderen in Duitsland en Oostenrijk werden het offer van de blokkade!

Alleen in Duitsland bedroeg het aantal van hen, die door de oorlog armen of benen verloren tot 31 Juli 1918 reeds 90.000. Het aantal oorlogsblinden was toen reeds 3.000. Niet minder dan 225.000 Duitsers pleegden in de periode van 1918 tot 1933 zelfmoord, wat voor een groot gedeelte ook als een gevolg van de oorlog moet worden beschouwd.

In totaal verloren 9.800.00 mensen gedurende de wereldoorlog op het slagveld het leven.

Enige Duitse bladen, die eveneens deze cijfers publiceerden, leveren er pacifistisch commentaar bij, wat we een gelukkig teken achten, omdat zij verschijnen in een land welks vredeswil door velen zo diep gewantrouwd wordt.

Wanneer thans, zegt de Börsen-Zeitung, opnieuw van oorlog en oorlogsgeruchten gesproken wordt, is dat de schuld van hen,, die uit de ervaringen van deze 21 jaar niets geleerd hebben, en die stem van 9.800.000 doden, die nog dagelijks spreekt, niet willen horen.

Iedere actie brengt reactie. De oorlog is gevolgd door een tijd van vredeswil. Nu weer is een neiging tot een nieuw soort flinkheid, soms tot in het belachelijke toe.

Zal de beschaving ooit zover vorderen, dat de naties hun geschillen werkelijk vreedzaam oplossen en niet meer rammelen met de sabel als zij niet voor de volle honderd procent hun zin krijgen?

De Mesalliance.

Onlangs werd het overlijden gemeld van den voormaligen aartshertog Leopold van Toscane, die onder de naam Leopold Wölfling lange tijd te Berlijn heeft gewoond. Deze zoon van den laatsten regerenden groothertog van Toscane en broeder van de ex-kroonprinses Louise van Saksen heeft de laatste adem uitgeblazen, onder armoedige omstandigheden, in een kleine en bedompte huurwoning in de Belle-Alliance-straat. Zo gaat de glorie der wereld voorbij.

Het leven van dezen Leopold begon glansrijk aan een keizerlijk hof, maar later was het vol tragiek. De man die in de Berlijnse huurkamer stierf was oud en vermoeid, in harde levensstrijd opgebruikt, de rust die hij vond moet voor hem niets afschrikwekkends meer hebben gehad. Hij was bijna geheel vergeten. Eens was hij het middelpunt van sensatie en opzienbarende affaires, opwindende avonturen en zonderlinge geschiedenissen, waarnaar de wereld een tijdlang vol nieuwsgierigheid uitzag, om ze dan te vergeten en den man die er de aanleiding van was, tegelijkertijd.

De tragische schuld van zijn leven was deze, dat hij had gezondigd tegen het gebod, dat voorschrijft niet uit de sfeer te treden waarin het lot u geplaatst heeft. Zijn zuster beging dezelfde fout en moest er eveneens zwaar voor boeten. Zij was de kroonprinses Louise van Saksen, maar gaf haar rang en familieleven prijs, om als gravin Montignoso een leven te leiden, dat meer overeenstemde met haar persoonlijk inzichten en wensen. Na een avontuurlijke vlucht uit Dresden genoot zij volop van een leven, dat zij meende al lang gemist te hebben, en kwam tenslotte in contact met den Italiaansen componist Toselli, wiens echtgenoot zij werd. Ook vorsten kunnen niet buiten romantiek! Maar hoe beter zij er buiten kunnen hoe beter vorsten zij zullen zijn.

Men kan het een conventionele opvatting vinden, dat men niet buiten zijn ‚sfeer" moet treden en van mening zijn, dat het alleen maatschappelijke huichelarij is, die scheidsmuren tussen de standen optrekt — telkens blijkt weer, dat mensen reëel het slachtoffer worden van hun negatie dier onderscheiden. Menigeen die het avontuur gezocht heeft, inplaats van de gebaande paden, beschreit zijn stoutmoedigheid later met hete tranen. Zeldzaam zijn de gevallen van hen, die er in slagen geheel in de andere sfeer te acclimatiseren. Zij zijn de oersterke naturen, die altijd en overal zullen aarden.

Ook Leopold van Toscane verzette zich tegen de etikette, hem gedicteerd door zijn hoge rang en verlangde naar een eenvoudig leven in civiel. Aanvankelijk had hij bij de Oostenrijkse marine gediend, hij vergezelde den troonopvolger aartshertog Franz Ferdinand op zijn reis om de wereld en vervulde dan de dienst in verschillende Oostenrijkse garnizoenen. Op vier-en-dertig-jarige leeftijd was hij kolonel, toen kwam het beslissende ogenblik voor hem. Hij leerde een vrouw kennen van burgerlijke afstamming, beminde haar, en om harentwille deed hij afstand van rang en positie. De Oostenrijkse hofetikette was onverbiddelijk. Ongeveer alle menselijke zwakheden werden getolereerd, zelfs nog als er schandaal van de Liebelei kwam, maar wie de banden brak en de mésalliance verkoos, werd uitgeworpen. Zulk een kwam op een dag tot de ontdekking dat hij niet meer gegroet en gesalueerd werd door zijn vrienden, hij werd uit zijn posten ontheven. Hij bleef alleen met degene voor wie hij dat alles riskeerde.

Zo bleef Leopold alleen met Wilhelmina Adamovic, bij wie hij het geluk hoopte te vinden, dat hij zich temidden van de dodelijke officiële plichtplegingen van zijn millieu telkens gedroomd had. Een Oostenrijkse aartshertog, beroofd van de voorrechten zijner geboorte, die niet meer een keizerlijke hoogheid doch een simpele meneer Leopold Wölfling zijn wil, dat was toentertijd iets wat in hevige mate op de fantasie van de massa werkte. Na enige tijd minderde de belangstelling voor zijn doen en laten, maar zij ontwaakte opnieuw toen men ontdekte, dat de voormalige aartshertog het verhoopte hartsgeluk niet gevonden had en dat het huwelijk, waarvoor hij alles opgeofferd had, mislukt was. Hij huwde nog een tweede keer en toen werd het stil om hem heen. De oorlog kwam, men had aan andere dingen te denken, en verloor hem uit het oog.

Eerst na de grote oorlog dook Leopold Wölfling, die zolang in Zwitserland had gewoond, wederom op. Het was zeer slecht gegaan met zijn geldmiddelen, ook de gewone gang van zaken, hij moest naar een broodwinning uitzien en nu eerst ondervond hij heel de hardheid van zijn lot. Hij probeerde het in verschillende beroepen, zonder te kunnen slagen. In de inflatietijd, met zijn bedenkelijke smaak en decadent gezelligheidsleven, gelukte het den ouder-wordenden man in een Berlijns cabaret op te treden, waar hij de vernedering onderging in de rol van aartshertog de uitgaande jongelingschap te moeten amuseren. Bovendien werd hij daar soms door champagne drinkende oweejers uitgefloten. Tragisch tafereel! Tijdelijk vond hij daarna bij de film een onderkomen en inmiddels schreef hij twee boeken met mémoires, onder de titels „Herinneringen" en „Habsburgers onder elkaar".

Ook probeerde hij het als beambte op een bank en in de journalistiek. Maar eigenlijk stonden hem voor alles de handen scheef, hij miste eenvoudig de flair om te slagen en vol te houden. Tenslotte werd hij groentenhandelaar in Floridsdorf... Zelfs dat liep mis. Steeds weer deed hij de ervaring op, dat hij niet was opgewassen tegen de moeilijkheden van de burgerlijke strijd om het bestaan en dat dit leven, door hem vroeger gedroomd als een simpele idylle, in waarheid vol was van gevaren. Dat iedere dag zware en drukkende zorgen bracht. Na de episode te Floridsdorf ging hij weer neer Berlijn, waar hij voor de derde keer huwde en de naam Schlackenwerth aannam, die hem nog toekwam wegens vroegere bezittingen in Toscane.

Leopold Wölfling was niet de eerste prins van Habsburgs bloed, die in de burgerwereld wilde onderduiken. Voor hem had aartshertog Johann hetzelfde gedaan, ook voor een vrouw die hij beminde. Deze wilde onder de naam Johann Orth een burger met de burgers zijn. Beider lotgevallen echter waren zeer verschillend. Johann Orth verdween, het schip Margherita, waarop hij zich naar Zuid-Amerika begaf, is denkelijk naar de kelder gegaan en men heeft nooit meer wat van Orth gehoord.- Daaromheen zij natuurlijk legenden geweven en zo is de levensverandering van dezen aartshertog althans met poëzie en romantiek omgeven. Leopold Wölfling echter maakte kennis met de harde realiteit van iedere dag. Een aartshertog zonder geld is in de burgermaatschappij een burger, als een ander. Op 67-jarige leeftijd is hij gestorven, zwaar beproefd. De dood was voor hem een verlosser.

Deze aartshertog Leopold Ferdinand, die in 1902 het huis van Toscane verliet en de naam van Leopold Wölfling aannam, was de oudste zoon van Groothertog Ferdinand IV van Toscane, aartshertog van Oostenrijk, en van diens gemalin Groothertogin Alice van Toscane, geboren Prinses van Bourbon van Parma. Zijn vader stierf in het jaar 1908, zijn moeder verloor hij pas kort voor zijn eigen dood. Hij had acht broers en zusters.

Zijn leven was een roman, waarvan de droeve bladzijden verre in de meerderheid zijn. Het bevestigt de waarheid van het oude spreekwoord, dat een schoenmaker bij zijn leest moet blijven.

De grootste diamant ter wereld.

Een bezichtiging van de „Jonkers" en een onderhoud met zijn eigenaar.

Als grootste diamant ter wereld geldt op 't ogenblik, zoals men weet, de „Jonkers", welke door een arme Zuid-Afrikaanse boer op zijn farm werd gevonden en die hem een bedrag van niet minder dan 375.000 dollar in het laatje bracht.

De geweldige edelsteen bevindt zich momenteel te New-York, maar het is veel gemakkelijker een audiëntie te vragen bij regeringsautoriteiten dan een verzoek te doen, deze koning der diamanten te bezichtigen.

Dit voorrecht is niettemin ten deel gevallen aan Sirney B. Whipple die enkele interessante bijzonderheden omtrent de kostbare diamant zal vertellen.

Toen ik mij, aldus Whipple, aanmeldde met het verzoek de diamant te bezichtigen, werden op de allereerste plaats al mijn papieren nauwkeurig onderzocht. Eerst daarna werd ik toegelaten.

De gelukkige bezitter van de edelsteen, Harry Winston, nam, zodra ik met hem kennis had gemaakt, de hoorn van de telefoon en riep: „Breng mij even de grootste diamant en de andere van 35 karaat en zeg tevens aan beide bewakers, dat ze voor de deur posteren.

Een ogenblik later kwam een lang jongmens binnen. In zijn rechterhand droeg hij voorzichtig een lederen etui en in zijn linker een klein doosje.

Winston pakte het lederen etui, maakte het open en liet de inhoud, de grootste diamant ter wereld, over het bureau rollen. Daarbij zeide hij met plechtige stem: Dit is nu de „Jonkers".

Zelfs in de ruwe staat, waarin ik hem aanschouwde, was de 726 karaatsdiamant van een ongekende schoonheid. Het leek wel een fonkelend stuk vuur. Over enige maanden zal hij, naar ik vernam, worden geslepen.

Vervolgens kwam ook de kleine 35-karaatsedelsteen te voorschijn, een vierkant geslepen diamant, zo helder en doorzichtig als water; groot genoeg om twee vingers in de breedte te bedekken.

Wonderlijk zoals hij glinsterde, het gehele vertrek werd ervan gevuld.

Ik pakte daarop de „Jonkers" even in de hand en betastte zijn gladde en ronde oppervlakte. Zijn gewicht schatte ik op niet minder dan een half pond. Aan de ene zijde van het kostbare voorwerp bemerkte ik een enigszins bruine kleur en ik uitte daarover mijn verwondering.

Oh, dat betkent niets, merkte de trotse eigenaar op, dat is een weinig sediment. We kunnen dat gemakkelijk uitkoken, doch we zullen het bij het slijpen uitsnijden juist zoals dat bij de kleinere is gebeurd.

Vervolgens wierp hij de „Jonkers" in een glazen bakje met water en plotseling werd de wonderlijke schittering van het „kleinood" zichtbaar.

U kunt zonder meer door de steen heen kijken, merkte Harry Winston op, geen enkel zwart plekje valt erin te bespeuren.

Na deze opmerking viste hij de diamant weer uit het water op en sloot hem voorzichtig in het lederen etui.

Aanvankelijk was ik van plan deze steen in een aantal, ongeveer vijf en dertig tot veertig kleinere stenen te verdelen, zei hij, doch wegens de protesten van de juweliers en diamantsnijders heb ik dit plan maar weer laten varen. Ze vonden het absoluut zonde.

Hij zal dus één stuk blijven en ook als één stuk worden geslepen en gesneden. Van de 726 karaat zal dan weliswaar slechts 540 karaat overblijven, doch hij zal daarmede altijd nog vijftien karaat groter zijn dan de huidige grootste geslepen diamant ter wereld, de Cullinan.

Ik vroeg dan ook, wat er zou gebeuren met de 186 karaat, die werden weggesneden. Die zijn verloren, antwoordde Winston, daar is niets aan te doen, doch troost U, de diamant zal er een veel grotere waarde door krijgen. Door een bepaalde methode van slijpen te gebruiken, zou ik nog wel een 35-karaat diamant kunnen overhouden, docht het risico is veel te groot. Denk eens na, als daardoor de grote steen zou worden vernield. Neen, een dergelijk risico durven wij niet op ons te nemen.

De Jonkers zal dus heel blijven, was mijn laatste vraag en met een bevestigend antwoord werd het onderhoud besloten.

GEMENGD NIEUWS.

HET „LAATSTE OORDEEL" VAN MICHEL ANGELO.

Een belangrijk Concordaat.

Wederzijdse concessies, die tot een bevredigende oplossing leidden.

Onder leiding van prof. Achille Bertini Calosso zijn de beroemde muurschilderijen van Michel Angelo, voorstellende „Het laatste Oordeel", gerestaureerd, waarbij o.m. het hoofd van Dante en van den schilder zelf werden ontdekt.

Thans zijn deze figuren in de Sixtijnse kapel duidelijk te herkennen en nu is ook gebleken, dat de grote Florentijnse meester zich in het tafereel der Hel niet bepaalde tot het scheppen van zijn eigen beeld en van Paulus III, maar dat hij bovendien tal van andere beroemde personen uit die tijd heeft uitgebeeld.

Prof. Bertini heeft bewezen, dat ook het portret van Paus Julius II onder deze figuren aanwezig was, hetgeen zeer goed te verklaren is als men de beide karakters vergelijkt. Achter de groep aan de rechterkant van Christus, Die de arm opheft om de verdoemden af te wijzen, naast O.L.Vrouw en achter de schouder van onzen eersten Vader Adam, is het hoofd zichtbaar van een grijsaard met witte baard en op 't hoofd 'n „camoura" een soort klein hoedje, dat de Pausen in het Renaissance-tijdperk droegen. Op het eerste gezicht zou men denken, dat deze figuur Abraham voorstelt, maar thans is gebleken, dat dit portret Della Rovere moet zijn, daar de trekken dezelfde zijn als op de schilderij van Rafael waar Heliodore uit de tempel van Jeruzalem word gejaagd. La Vasari verhaalt dat Paus Paulus III de wens te kennen had gegeven, dat zijn wapenschild bovenaan de schilderij geplaatst zou worden, juist onder het gezicht van den Profeet Jonas, juist op de plaats waar de figuur van Julius II uitgewist moest worden om het grote werk te voltooien. Zonder aan iemand een woord te zeggen, zonder dat iemand de reden kende, plaatste Michael Angelo Paus Clemens VII in knielende houding in een groep aartsvaders rond Christus, als een bewijs van dankbaarheid, omdat deze Paus hem zo vaak in de moeilijkste uren van zijn werk had aangemoedigd. Het gezicht van Noë heeft precies de trekken van Paus Paulus III.

Michel Angelo heeft dus niet geaarzeld om in het eind-drama, dat over de wereld zal voltrokken worden, de beroemdste personen uit zijn tijd uit te beelden. Men mag zich hierbij ook niet aan overdrijving schuldig maken. Zo is er b.v. geen enkele reden om aan te nemen, dat de twee personen, die zich in het scheepje van den veerman der onderwereld bevinden, Cesar Borgia en den Constabel van Bourbon zouden zijn. Wat ook zeer opmerkenswaardig is: Michael Angelo heeft den Zaligmaker uitgebeeld als een baardloze jongeman met laag voorhoofd. Professor Bertini ziet in dit Christushoofd de trekken van Vittoria Colonna, waarvoor de kunstenaar een grote voorliefde had. Maar het zou o.i. zeer verwonderlijk zijn, dat Michel Angelo juist haar trekken wilde vereeuwigen in het hoofd van den Godmens uit het „Dies Irae", terwijl zij hem juist in zijn moeilijke uren zoveel troost had verschaft.

Bij de restauratie van de Sixtijnse kapel en vooral bij het werk van het Laatste Oordeel zijn buitengewoon belangrijke dingen aan het licht gekomen, zowel op gebied van kunst als van geschiedenis. Daardoor is de hoogste kunstwaarde van dit fresco, dat de bewondering van heel de wereld afdwingt, wel in een zeer helder daglicht gesteld.

Satyre en humor.

Idiote dingen.

Wereldgeschiedenis, zo lezen wij in een artikel, dat verscheen in Oorlog of Vrede, — „Wereldgeschiedenis is voor een groot deel sensatie, een aaneenschakeling als 't ware van domme en idiote dingen."

Zie, zo mogen wij het horen!

Dom en idioot was het van Adam en Eva, dat ze naar de verboden vrucht grepen, dom en idioot van Caïn, dat hij zijn broer niet met rust liet, dom en idioot van koning David, dat hij de vrouw van Urias met alle geweld tot de zijne wilde maken, dom en idioot van Hannibal, dat hij te Capua ging passagieren, dom en idioot van Caesar, dat hij over de lengte van Cleopatra's neus een opvatting koesterde, welke Pascal liever anders gezien had. Dom en idioot was het van koning Radboud, dat hij, ten doop gereed, zijn voet terugtrok, dom en idioot van Charlemagne, dat hij regeerde over de Franken, die geen edelgermanen waren, dom en idioot van de Hohenstauffen, dat ze ruzie zochten met den Paus, dom en idioot van Columbus, dat hij niet thuisbleef, dom en idioot van Laurens Janszoon Coster, dat hij in de Spaarnestad het drukwerk uitvond — indien hij dit werkelijk deed —, dom en idioot van Oldenbarneveldt, dat hij zich liet onthoofden, dom en idioot van Jan Willem Frisco, dat hij verdronk in de Moerdijk, dom en idioot van Marie Antoinette, dat ze van dien mijnheer Fersen hield, dom en idioot van Robespierre, dat hij de beschaving vereenzelvigde met een gesublimeerde koppensnellerij, dom en idioot van Bismarck, dat hij een ijzeren Hein bleef in de positie van een fluwelen Rozalien, dom en idioot van Mussolini, dat hij oorlog zoekt met pikzwarte negers.

En ook vele andere dingen uit de wereldgeschiedenis zijn dom en idioot.

Wij waren zo blij, dat dit eindelijk eens vierkant gezegd werd, in het jongste nummer van oorlog en vrede.

Helaas vervolgt de schrijver: „natuurlijk, men zou hierbij de kanttekening kunnen maken, dat deze kijk op het verleden in zijn algemeenheid niet met de innerlijke werkelijkheid der kultuuruitgroeiing overeenstemt."

Ach, waarom die kanttekening nu weer? Het was zo goed begonnen!

Die kanttekening, lezer, staat er alleen wegens de sonoriteit van de aangehaalde volzin. Want de schrijver vervolgt nu weer: „Maar dat doet weinig ter zake!"

Gelukkig! Anders moesten wij ons het hoofd breken over de vraag, wat de „innerlijke werkelijkheid der kultuur-uitgroeiing wel voor 'n Duits ding zijn mag. Het is niet nodig. Wij houden ons aan domme en idiote dingen...

Conan Doyle, de geestelijke vader van Sherlock Holmes, vertelde graag de volgende geschiedenis: Eens kwam hij vermomd te Boston aan, na 's ochtends Philadelphia te hebben verlaten. De koetsier die hem naar z'n hotel bracht, wilde geen betaling van hem aannemen, maar verklaarde, dat hij liever een plaatsbewijs had voor de lezing, die de auteur die avond zou houden.

Zeer verbaasd informeerde Conan Doyle: „Hoe heeft u me herkend! Ik draag toch een pruik en een valse baard! Als u me dat vertelt, krijgt u entreés voor uw hele familie!"

„Ja", zei de koetsier gevleid, „ik lees al jaren uw boeken: ten eerste wist ik, dat u waarschijnlijk met deze trein zou komen; dan zag ik, dat de revers van uw jas gekreukt zijn, hetgeen door opdringerige journalisten moet zijn bewerkstelligd. Uw haar is gekamd op de manier, zoals een kapper in Philadelphia dat doet. Uw hoed is gedeukt: door het gedrang voor het buffet in Chicago. Aan uw schoenen zit nog een stukje leem uit Buffalo en u rookt een sigaar uit Utika — en tenslotte staat immers met grote letters op uw koffer: A. Conan Doyle!"

Ah zo!

„U staat er dus voor in, dat deze diamanten echt zijn?"

„Zeker, ik ken de fabricant persoonlijk."

Wetenschappelijk.

„Zegt u mij eens," vroeg een professor aan een student, „kent u ook een verbinding van een dierlijke met een plantaardige stof?"

„O ja," luidde het antwoord van den student, die zich „moed" had ingedronken, „haringsla."

Altijd in stijl.

Privaatdocent Dr. Seuberlich ontvangt het volgende schrijven van zijn verloofde:

...„Wat betekenen je „lege" beloften? Ik heb je werkelijk lief, maar ik moet zeker van je zijn! Geef me dus een ondubbelzinnig antwoord!! Ik vraag je dringend me niet opnieuw met lege woorden „af te schepen".

Je liefhebbende Erna".

Privaatdocent Dr. Seuberlich antwoordt:

Aanhalingstekens zijn slechts in de twee volgende gevallen veroorloofd:

1e. als men ironisch wil zijn;

2e als men de woorden van een ander aanhaalt.

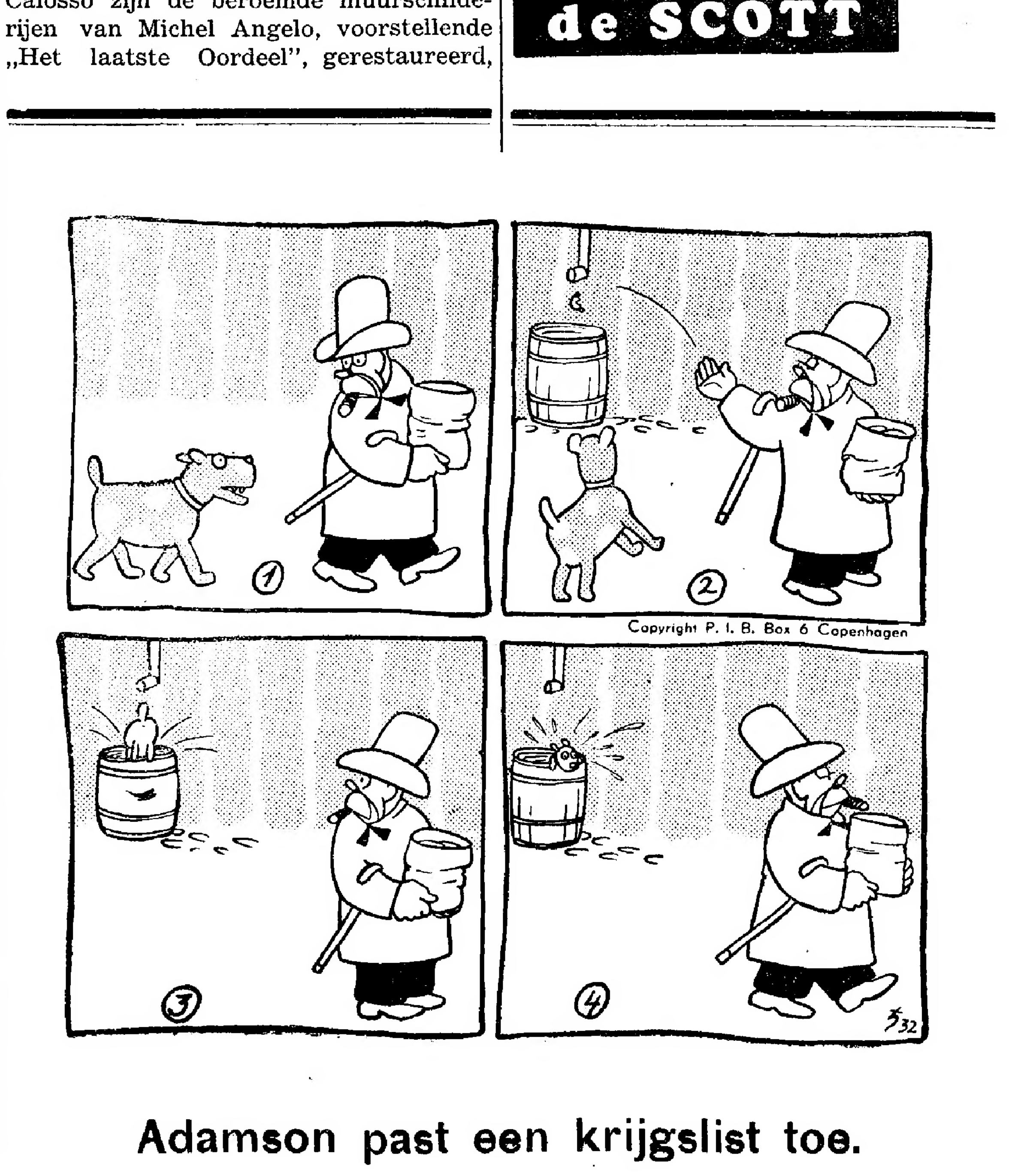
Ik aanbid je.

Willy."

Moderne kunst.

„Waarom staat er onder dit schilderij „Studie"?

„Nou, omdat je er op studeren moet, wat het voorstelt."

Adamson past een krijgslist toe.